БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 30 (6465)
ФЕВРАЛИИН 11
СРЕДА
1953 он

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ТРАКТОР, МАШИНАНУУДАЙ ЗАҺАБАРИЛГЫН ЯБАСА ТҮРГЭДХЭХЭ

Колхозно таряашадтай хамта механизаторнууд партиин XIX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын, хүдөө ажахые улам хүгжөөхын түлөө тэмсэжэ байна.

Шэнэ табанжэл соо машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй урда харюусалгатай зорилгонууд табигданхай. Энээниие бэелүүлхын түлөө машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэри һайжаруулагдаха, колхозно үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудтахи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилха талаар тэдэнэй ажал-ябуулга үргэдхэгдэхэ, хүдөө ажахын культурануудай ургасые ба малжалай ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхын түлөө МТС-үүдэй харюусалга улам ехэ болгогдохо ёһотой. Хабарай полевой хүдэлмэридэ машинно-тракторна паркые һайн шанартайгаар бэлэдхэһэнһээ, баян техникые хүсэдөөр ашаглаһанһаа дээрэ заагдаһан зорилгонуудые дүүргэлгэ дулдыдаха байһаниинь мэдээжэ.

Түнхэнэй аймагай механизаторнуудай уряагаар республикын машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэрилэгшэд намар-үбэлэй заһабарилгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ уялга абаһан байгаа. Тиин олонхи МТС-үүд тракторнуудай заһабарилгые нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын үдэр—февралиин 22-то дүүргэхэ гэжэ шиидэһэн байха юм. Тракторнуудые заһабарилгын ябаса хараад үзэхэдэ, энэ хүдэлмэри болошогүй удаанаар ябуулагдана гэжэ сэхэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Куйтунска, Бичурын, Ново-Брянска, Хамнигадайн, Кяхтын болон бусад олон МТС-үүд энэ хүдэлмэри ехээр унжагайруулаа. Юрэнхыдөө заһабарилгын иимэ муугаар ябуулагдажа байһанай шалтагаан юуб гэхэдэ, заһабарилгын түрүү узловой метод хэрэглэгдэнэгүй, мастерскойнуудта ажалай эмхидхэлгэ ба журам һулаар табигданхай байна. Зарим МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд, партийна организацинуудай секретарьнууд механизаторнуудай абаһан социалистическэ уялтануудые дүүргүүлхэ хэмжээ абаагүй, тэдэнэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөе ёһотоор хүтэлбэрилөөгүй, ниитэ-политическэ хүдэлмэри һуладхаһан дээрэһээнь иимэ байдал тохёолдоо гээшэ. Республикын Хүдөө ажахын министерство, тэрэнэй МТС-үүдэй управлени заһабарилгын хүдэлмэри түргэдхэхын тулада МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэдһөө шанга эрилтэ хэдэггүй байна. Мүн газар элдүүрилдэг ба бусад машинануудай заһабарилга баһал удаанаар ябуулагдана. Куйтунска, Бичурын, Ново-Брянска, Тарбагатайн ба бусад МТС-үүдтэ энэ хүдэлмэри бүришье муугаар ябуулагдана.

Саашадаа иимэ байдал тэсэхын аргагүй. Саг ошожол байна. МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд, советскэ болон хүдөө ажахын органууд трактор, машинануудай заһабарилгын ябасые эрид хурдадхаха хэмжээ дары абаха уялгатай.

Тракторнуудай заһабарилгын узловой түрүү методэй аша туһа ехэтэй байһаниинь дүй дүршэл харуулна. Энэ талаар Саянтын МТС-эй жэшээ һайшаалтай. Түрүү метод хэрэглэжэ энэ МТС трактор, машинануудай заһабарилгые болзорһоонь урид, январиин 1-дэ дүүргээ. Узловой методтэ хүсэд ороһоной ашаар 50 механизаторнууд сүлөөлэгдэжэ, үбэлэй үедэ колхозой ажалда ябажа, ехэ туһа хүргэжэ байна. Мүнөө энэ МТС-эй механизаторнууд хабарай тарилгада бэлэн болоод, агротехническэ курсада һуралсажа байха юм.

Түрүү узловой метод болбол ажалай бүтээсые дээшэлүүлдэг, заһабарилтые химдаруулдаг, түргэдхэдэг, заһабарилгын шанарые һайжаруулдаг байна. Гэбэшье, энэ методые хүсэд тоодоггүй, тиимэһээ хэрэглэхые оролдодоггүй хүтэлбэрилэгшэд бии байна. Энэ шалтагаанһаа боложе заһабарилга ехээр унжагайруулагдажа байна. Партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд иимэ гээгдэнги һанал бодолтой хүтэлбэрилэгшэдэй урда шанга эрилтэ табиха, заһабарилгада узловой метод хэрэглэхэ хэмжээ абаха уялгатай.

Трактор, машинануудай заһабарилгын ябасые эрид хурдадхахын тулада мүн «автотракторсбыдэй» республиканска конторо МТС-үүдые запаснай частьнуудаар хүсэд хангажа байха ёһотой.

Заһабарилгын хүдэлмэриин шанарые хинан шалгаха гээшэ угаа шухала. Заһабарилгын үедэ механикшалгагшын харюусалга тон ехэ байна. МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта механигууд заһабарилгын шанарай түлөө тэмсэхэ, заһабарилгын техническэ заабарине сахихын, заһабарилгын материалые алмахын түлөө тэмсэхэ ёһотой.

Машинно-тракторна станцинуудай директорнүүд, партийна организацинуудай секретарьнууд трактор, машинануудые хабарай полевой хүдэлмэридэ бэлэдхэлдэхи гээгдэлые усадхажа, заһабарилгада эрид хубилалта хэхэ зэргэтэй. Заһабарилагшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулха, тэдэнэй дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөө һайнаар хүтэлбэрилхэ, мүн механизаторнуудта ажаһуудалай зохид условн байгуулха, культурна эрилтыень хангаха шухала.

Тракторнууд болон хүдөө ажахын машинануудые полевой хүдэлмэридэ бэлэдхэхэтээ хамта комбайнуудай заһабарилга хэлсэхэ хэрэгтэй. Гэбэшье, республикын олонхи МТС-үүд мүнөө хурэтэр комбайнуудые заһабарилжа эхилээдүй байна.

Манай республикын МТС-үүд жэл бүри элдэб маркын хүсэтэ машинануудые улам олоор абана. Энэ техникые хүсэдөөр, аша туһа ехэтэйгээр хэрэглэхын тулада мэргэжэл һайнтай кадрнууд хэрэгтэй. Имагтал мэргэжэлтэй кадрнууд дутуутай дээрэһээ жэл бүри олон МТС-үүдтэ трактор, машинануудай хүсэдөөр ашаглагдадаггүй ушарнууд олон үзэгдэдэг байха юм. Республика дотор механизаторска кадрнуудые бэлэдхэхэ хүдэлмэри тэсэшэгүй муугаар ябуулагдана гэжэ партиин обкомой пленум тэмдэглээд, Хүдөө ажахын министерствоһээ, нютагуудтахи партийна организацинуудһаа, советскэ болон хүдөө ажахын органуудһаа энэ хүдэлмэри һайжаруулха гэжэ эрибэ.

Колхозно үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудые улам дэбжээхын тулада Байкало-Кударын аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй уряагаар социалистическэ мүрысөөн улам үргэдэжэ байна. Манай республикын колхозно таряашад, машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд партиин XIX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхээр бэлэн байһанаа гэршэлэн, хүдөө ажахын продуктнуудые улам ехээр үйлэдбэрилдэг болохо уялга абана.

Хабарай тарилгада машинно-тракторна паркые эрхим шанартайгаар бэлэдхэжэ, хүдөө ажахын культурануудай ургаса дээшэлүүлхэ, малажалай ашаг шэмэ ехэдхэхэ хэрэгтэнь колхозуудта туһалха гээшэ машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй нэрэ хүндын хэрэг мүн.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

А. И. Агафоновто, И. Ю. Войнаровскидо РСФСР-эй Габьяата артистын хүндэтэ нэрэзэргэ олгохо тухай

Советскэ театральна искусствын түлөө РСФСР-эй Габьяата артистын талаар ехэ габьяатай байһанайнь хүндэтэ нэрэзэргэ олгохо:

1. Агафонов Анатолий Ивановичта—Читын областной драматическа театрын артист.

2. Войнаровский Игорь Юрьевичтэ—Хабаровска хизаарай хүгжэмтэ комедиин театрын артист.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ТАРАСОВ.
РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЗИМИН.
Москва, 1953 оной февралиин 9.

Түрэл орон доторнай

Ставропольеын колхозуудые электрификацилга

ПЯТИГОРСК, февралиин 9. (ТАСС). Подкумка мүрэнэй эрьедэ, Ессентукидэ лүтэхэнэ, колхоз хоорондын ГЭС баригдажа байна. Энэ ГЭС тус мүрэн дээрэ баригдажа байгаа 8-дахи электростанци юм.

«Гипросельэлектрын» пятигорско филиалай ахалагша инженер нүхэр Баценин ТАСС-эй корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө, нигэжэ мэдээсэбэ:

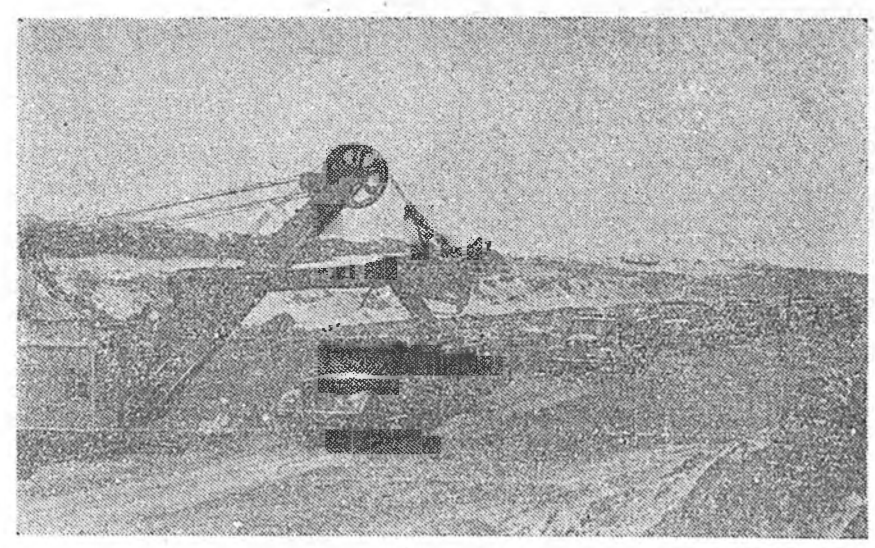
—Сталинска табанжэлнүүдтэ Ставропольеын мүрэнүүд дээрэ хүдөөгэй 39 электростанци баригдаа. Тэдэнэр хизаарай зуу гаран колхозууд, совхозууд ба МТС-үүдые электричествээр хангана. Таряа сохилго, үнеэ һаалга, малда тэжээл бэлэдхэлгэ, хонинай ноoһо хайшалалга ба ажал ехэтэй бусад процессүүд электричествын хүсөөр дүүргэгдэнэ.

Мүнөө жэл гушан колхозуудта ток үгэхэ Новотроицка, Орловско ба Суворовско ГЭС-үүдэй барилга дүүрэжэ байна. Ойрын сагта Александровско-Обильченскэ ба Архангельска районуудта колхоз хоорондын 2 ГЭС-эй барилга эхилхэнь.

Зайсан нуурай загаһанай ажахы үргэдхэгдэнэ

УСТЬ-КАМЕНОГОРСК, февралиин 7. (ТАСС). Казахстанай дабһагүй уһатай эгээн ехэ бассейн — Зайсан нуурта мүнөө мүльһэн доро загаһа барилга түлэг дундаа ябажа байна. «Объединенный труд» гэжэ колхоз январь һарада даалгабариһаа гадуур гурбан мянган пүүд загаһа тушааба. «Монукой» ба Молотовой нэрэмжэтэ артельнүүдэй гэшүүд загаһа ехээр барижа байна. Энэ жэлэй эхинһээ хойшо тэдэнэр 50 үлэрэй турша соо бариха загаһа барижа тушаагаа.

Казахска ССР-эй Наукануудай академиин научна хүдэлмэрилэгшэдтэй хамтадаа Зүүн-Казахстанска госрыбтрестын мэргэжэлтэдэй мүнөөдэр хэһэн зүблөөн Зайсан нуурай загаһанай ажахые үргэдхэлгэдэ зорюулагдаба. Загаһа хүргэхэ комбинат барихаар хараалагдана. Загаһа агнадаг ехэ суднанууд тус нуурай флодто үгтэхэ юм.

Сталинградгидрострей. Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн Сталинградска ГЭС-эй барилгашадай дунда үргэнөөр дэлгэрээ. Социалистическэ Ажалай Герой Д. Слепуха гэгшээр хүтэлбэрилэгдэһэн № 573 «Уралец» гэжэ экскаваторай коллектив Волго-Урал каналай барилга дээрэ хүдэлмэрилхэдөө, халаан соогоо хоёр нормо дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Социалистическэ Ажалай Герой Д. Слепухын экскаватор газар малтажа, самосвалнуудта шорой ашажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Колхозой ниитын ажахын ургалта

УСТЬ-КАМЕНОГОРСК, февралиин 7. (ТАСС). Областиин колхозууд жэлэйнгээ тоосоое табижа дүүргэбэ.

Зүүн Казахстанда хүдөө ажахын артельнүүдэй томодхогдоһоор хоёр жэл үлүүтэй болобо. Энэнь ниитын үйлэдбэриин хүгжэлтэдэ, тэрэнэй культурын, мүн олзо үгэлгын ургалтада ехээр туһалаа. Үнгэрһэн жэлдэ колхозуудай хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүд энээн тухай гэршэлнэ. Областиин хүдөө ажахын артельнүүд мүнөө олон һалбаритай ажахынууд боложо байна. Овощь тарилга, виноград тарилга гэхэ мэтын олзо ехэтэ шэнэ һалбаринууд хүгжэнэ. Бахчева культурануудые тариха талмай хоёрһоо үлүү дахин ехэ болоо. Урдань арбуз ба дыниин ургадаггүй байһан Зыряновска, Уланска хадын районуудта үнгэрһэн жэлдэ бахчева культурануудай баян ургаса абтаа.

Колхозуудые томодхолго хадаа поли элдүүрилгые механизацилгын хэмжээ нилээд дээшэлүүлхэ арга олгобо. Хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдэй 90,8 процентнь МТС-үүдэй ба машинно-малажалай станцинуудай техникээр хэгдэбэ.

Колхозуудай олзын ургаһанай ашаар үйлэдбэриин барилга хэхэ, машинанууд, племенной мал худалдан абаха гаргашануудые ехэдхэхэ арга олдобо.

Мүнөө Зүүн Казахстанай дүрбэн колхозник бүхэнэй нэгэниинь машинаар ажаллана. Хүндэ хүшэр гар ажалһаа сүлөөлэгдэһэн хүнүүд өөрынгөө культурна ургалтада, эрдэм мэдэлгээ дээшэлүүлгэдэ ехэ анхарал табидаг болоо.

Спортын һонинууд

ЧЕЛЯБИНСК, февралиин 7. (ТАСС). Уула хадаар ябаха саньш спортоор РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн боложо дүүрэбэ. Мүрысөөндэ Российска Федерациин 43 городуудай, областьнуудай, хизаарнуудай ба автономно республикануудай түлөөлэгшэд—хамтадаа 200 гаран спортсменүүд хабаадалсаба.

Московско областиин спортсменүүд командна түрүү һуури эзэлээ.

Түрүү предприяти дээрэ

«Дукат» гэжэ Московско тамхинай фабрика гуша гаран элдэб нэрэтэй папиросо ба сигаретэ гаргана.

Олонхи хүдэлмэришэд стахановскаар ажаллана. А. Дегтярёвой бригада түрүү һууринуудай нэгые эзэлнэ. Арбан хоёр машинын орондо 21 машина дээрэ хүдэлмэрилжэ, тус бригада даалгабаряа 120 процент дүүргэнэ.

Фабрика дээрэ хүдэлмэришэнэй ухаалан зохёолго үргэнөөр хүгжэжэ байна. Нёдондо жэл рационализаторска ба ухаалан зохёолгын 150 гаран дурадхал оруулагдаһан юм. Тэдэниие үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэдэ, жэл соо миллион хахадһаа үлүү түхэриггэй алмалта хэхэ байна.

«Дукат» гэжэ тамхинай фабрикын коллектив үнгэрһэн жэлэй дүрбэдэхи кварталда эрхим һайнаар хүдэлмэрилжэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг дахин абаба.

(ТАСС).

Центральна Статистическэ Управлениин мэдээсэл тусгаар ном болгогдон хэблэгдэбэ

Гүрэнэй политическэ литературын хэблэл «1952 ондо СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэлгын дүнгүүд тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна Статистическэ Управлениин мэдээсэлэй текстые ном болгожо, олон тиражтайгаар хэблэн гаргаба.

(ТАСС).

Шэнэ һургуулинууд

ДНЕПРОПЕТРОВСК. Никополь, Днепродзержинск городуудта, Днепропетровско областиин промышленна ба районно центрнүүдтэ шэнэ һургуулинууд баригдажа байна. Днепропетровск городто һуралсалай шэнэ жэл болотор һургуулиин 7 байшан баригдаха юм.

Советскэ конькишад Финлянди мордобо

ЛЕНИНГРАД, февралиин 8. (ТАСС). Мүнөөдэр советскэ конькишадай команда конькигаар түргэн ябалтаар дэлхэйн түрүү һуури эзэлхэ мүрысөөндэ хабаадалсахаяа Финлянди мордобо.

Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ

Мүрысөөн үргэдэнэ

Сэлэнгын МТС-эй коллектив нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын үдэр хүрэтэр трактор болон хүдөө ажахын машинануудые заһабарилха түсэбөө түгэсхэхэ гэжэ шиидээд, эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Заһабарилагшадай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

Механизаторнууд С. Елизов, В. Ванданов, С. Чагдуров, Н. Соколов, Ц. Бадмаев, Б. Бадматаров гэгшэд үлэрэйнгөө нормые хододоо 120-һоо 150 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Мүн бусадшье хүдэлмэришэд үйлэдбэриингөө даалгабариие үлүүлэн дүүргэнэ. МТС-эй коллектив абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна.

П. Ангаров.

Тарилгада һайнаар бэлэдхэнэ

Түнхэнэй аймагай Торско сельсоведэй «Улаан-Тооро» колхоз хабарай тарилгада хэрэгтэй шэлэгдэмэл сортовой үрһэ хүсэдөөр хааба. Тус колхозой правлени (түрүүлэгшэнь С. Д. Ошоров, парторганизациинь секретарь А. Мадагаев) хабарай тарилгада бэлэдхэхэ хүдэлмэриие юрэнхыдөө һайнаар ябуулжа байна.

Түсэбэй ёһоор 1126 центнер таряа сэбэрлэжэ, тарилгын кондицида хүргөөд, амбартаа хадагланхай. Хүдөө ажахын машинанууд, плугууд ба борнойнууд заһабарилагдажа дүүргэгдэнхэй.

Үбэлэй агротехническэ хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэнэ. Полинууд дээрэ 1810 шарга, сабшалан дээрэ 1329 шарга, огородой поли дээрэ 380 шарга наг шэбхэ гаргагдаһан байна. Мүн шубуунай аргал, үнэһэн суглуулагдана.

Д. Замбалов.

Хандагайн леспромхоздо модо таллуулга дээрэ ажалладаг тракторист И. А. Борисов нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаад, халаанайнгаа нормые хоёр дахин үлүүлэн дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: КТ—12 тракторай тракторист И. А. Борисов.

З. Веснинагай фото.

Эршэтэ ажал

1953 ондо Сэлэнгэ мүрэн дээгүүр ашаа шэрэхэ түсэб нёдондонойхидо орходоо 11 процентээр дээшэлүүлэгдээ. Правительствын энэ дээшэлүүлжэ баталһан даалгабариие амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө пристаниин коллективэй гэшүүд ажахыгаа навигацида һайнаар бэлэдхэхын тула оролдожо байна.

Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлһэн пристаниин механизаторнуудай январь һарынгаа даалгабариие 140 процент дүүргээ. Мүнөө февралиингаа даалгабариие болзорһоонь урид дүүргэжэ, һунгалтануудай үдэрые угтахын түлөө бүри эршэтэйгээр ажаллана. Тэдэнэр нилээд ехэ хэмжээнэй электроэнерги болон материалнуудые алмаа.

Заһабарилга дээрэ ажалладаг нүхэд Н. Г. Микулин, И. Викторов, Шкедов болон бусад халаанайнгаа даалгабариие 125—150 процент хүрэтэр эрхим шанартайгаар дүүргэнэ.

Л. Бондаренко.

Хэлэһэн үгэдөө хүрэхэбди

Ниитын хонин һүрэгые амжалтатайгаар үсхэбэрилхын түлөө манай колхозой хонишод ехэхэн оролдолго гаргана. Манай отара Толгой гэжэ газарта байдаг. Отарымнай хонид булташаа томо үүлтэрэй юм.

Үнгэрэгшэ 1952 ондо манай отарын хонишод 520 эхэ хониноо 520 хурьга абажа, һайнаар тэнжээһэн байгаа. Манай колхозой правлени, партийна организаци малшадтаа саг үргэлжэ анхарал хандуулжа байдаг. 1952 ондо отарадамнай хонишодой байха нэгэ шэнэ гэр табижа үгөө һэн. Мүнөө бидэнэр энэ гэр соогоо байнабди. Гэрнай дулаахан, һаруул, зосоонь радио бии. Элдэб һонин шэнэ газетэ, журналнуудые ходо абажа байнабди. Агитаторнууд Д. Б. Бадмаев, Б. Доржиев гэгшэд манай отарада ерэжэ, нютагай Соведүүдтэ депутадаар һунгагдаха кандидадууд тухай хөөрэжэ үгэнэ.

Манай колхозой малшад һаяхан болоһон хамтынгаа суглаан дээрэ малажалые саашадань хүгжөөхэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын талаар шэнэ уялгануудые абаба.

Минии даажа байһан отарын хонишод Ц. Чимитова, Д. Жамсаранова гэгшэд туд тудтаа 100 хониноо 110 хурьга абаха, хонин бүриһөө 4,6 килограмм ноoһо хайшалха гэжэ үгэеэ үгөө.

Отарымнай хонид булта тарганууд, үбһэ тэжээлээр дүүрэн хангаданхай. Мүнөө шэнэ түл абажа эхилээбди. Манай хонишод абаһан уялгаяа бэелүүлхын түлөө шармайн оролдожо, № 2 отарын хонишодые социалистическэ мүрысөөндэ уриба.

Даба Цыбиков, Яруунын аймагай «Улаан туяа» колхозой ОТФ-эйн № 1 отарые даагша.

1953 оной февралиин 22-то нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтанууд болохонь

РСФСР-тэ НЮТАГАЙ СОВЕДYYДТЭ ҺУНГАХА ҺУНГАЛТАНУУД БОЛОХОЁО БАЙНА

☆☆

М. ТАРАСОВ, РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ.

☆☆☆

Помещигүүдэй, капиталистнуудай засагые унагааһанай, пролетариадай диктатурые тогтооһоной ашаар бии болоһон ба бэхижэһэн ажалшадай депутадуудай Советүүд манай гүрэнэй политическэ үндэһэ һуури мүн. Советүүд хадаа «олониитын өөһэдынь сэхэ шууд гэхэ гү, али эгээл демократическа организацинууд мүн, тиимэһээ, олониитын эгээл хүндэтэй организацинууд мүн, тэдэ хадаа шэнэ гүрэниие байгуулгада, тэрэниие хүтэлэлгэдэ олониитын хэбаадалгые эгээл ехээр хүнгэдхэдэг, олониитын революционно эршэ зоригые, эдэбхи үүсхэлые, зохёон байгуулхы шадабарииe эгээл ехээр дэлгэрүүлдэг байна...» гэжэ нүхэр Сталин заана. (Зохёолнууд, 6-дахи том, 119-дэхи нюур).

Советүүдэй ашаар ажалшад гүрэнөө хүтэлэлгэдэ сэхэ шууд хабаадуулагдана. Российска Федерации дотор нютагай Советүүдэй хүдэлмэридэ 807 мянга шахуу депутадууд, Советүүдэй саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэридэ 842 мянга гаран эдэбхитэд хабаадана. Тэдэнэй олонхинь партийнабэшэ хүнүүд юм. Энэ баримта хадаа олониитэтэй Советүүдэй нигта барисаатай байһаниие гэршэлнэ.

Һунгуулиин кампани олон миллион ажалшадые ниитын ажалябуулгада хабаадуулна. РСФСР дотор нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэхын ба тэрэниие үнгэргэхын тулада 944 мянга шахуу һунгуулиин комиссинууд байгуулагдаа. Тэдэ комиссинуудта 3 миллион 800 мянга гаран хүнүүд оронхой; 85 мянган һунгуулиин участогуудай байха байранууд түхеэрэгдээ. Һунгуулиин комиссинуудай гэшүүдэй дүрбэнэй гурба шахуу хубинь партийнабэшэ хүнүүд, 45,2 процентнь эхэнэрнүүд, 13 үлүүтэй процентнь залуушуул болоно. Февралиин 22-ой үдэр болохо һунгалтада ажалшадай депутадуудай хизаарнуудай, областьнуудай, округуудай, районуудай, городуудай, сельскэ болон поселково Советүүдтэ 813 мянган депутадууд һунгагдаха байна.

Республика дотор нютагай Советүүдэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлгэ ба регистрацилга дүүрээд, мүнөө һунгагшад депутадуудта кандидадуудтайгаа уулзажа байна. Депутадуудта кандидадуудаар арадай эрхим хүбүүд, басагад дэбжүүлэгдээ. Советскэ хүнүүд агуухэ Сталиниие өөһэдынгөө түрүүшын кандидадаар айхабтар ехэ инаг дуратайгаар нэрлээ.

Энээнэй урда болоһон һунгалтануудтал адляар, нютагай Советүүдтэ мүнөө хэгдэхээ байгаа һунгалтанууд манай арадай ажабайдалда тон шухала событи болоно. РСФСР-эй Конституциин ёһоор, хоёр жэл болоод лэ нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтанууд болодог байна. Һунгалтануудай үедэ нютагай Советүүдэй ажал-ябуулгые, тэдэнэй туйлалтанууд ба дутагдалнуудые бүхы арад хаража үзэдэг, олон миллион ниитэ ажалшадтай советскэ органуудай хэр зэргэ бата бэхи барисаатай байһаниинь шалгагдадаг гэээшэ. Һунгалтанууд хадаа социалистическэ демократиин һалбаран бадаралтые, советскэ байгуулалтын хэлбэришэгүй бэхижэлтые гэршэлэн харуулдаг байна. Хизаарнуудай, областьнуудай, районуудай, городуудай, сельскэ болон посёлково Советүүдые һунгаһан түрүүшын һунгалтануудта бүхы һунгагшадай 99,94 процентһээ 99,97 процент хүрэтэрынь хабаадаһан байгаа. Мүнөөнэйшье һунгалтануудта мүн лэ олон арбаад миллион һунгагшадай хабаадаха байһаниинь дамжаггүй.

Гүрэнэй засагай органуудые һунгаха һунгалтануудые советскэ хүнүүд өөһэдынгөө шухала хэрэг гэжэ тоолодог. Энээнэй урда тээ болоһон һунгалтануудтал адляар, мүнөөшье советскэ хүнүүд коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудай түлөө өөһэдынгөө голосуудые угаа ехэ баяртайгаар, патриотическа ехэ омогорхолтойгоор үгэхэ байһаниинь дамжаггүй. Энэ блок советскэ обществын морально-политическэ нэгэдэлэй бэхижэһэн манай социалистическэ орон дотор лэ байгуулагдажа болохо юм. Ангиин зүрилдөөнүүдэй болождо байдаг капиталистическэ оронуудта иимэ блок байгуулжа болохогүй юм.

Партиин XIX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр үргэн арад ниитын зоригжоод, политическэ ба ажалай эдэбхиин үзэгдөө дуулдаагүйгөөр дээшэлһэн оршон байдалда нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэл хэгдэжэ байна.

Эдэ һунгалтанууд, энээнэй урда тээ болоһон һунгалтануудтал адляар, Сталинска Конституцяар тогтоогдоһон дэлхэй дээрэ эгээл демократическа һунгуулиин системын үндэһөөр үнгэргэгдэхэ байна. Һунгалтанууд тухай Дүримэй ёһоор, ухаа дутуутай ба һунгуулиингаа эрхые сүүдээр хаһагдаһан хүнүүдһээ бэшээрээ, 18 наһа гүйсэһэн бүхы граждaнинууд расын ба национальна илгаае, эрэгтэй, эмэгтэйн илгаае, шажан шүтэлгэ, эрдэм һургуулиин ценз, түбхинэһэн һуудал, социальна уг гарбал, зөөри шададалай зэргэ ба үнгэрһэн сагай ажалябуулгые хамаархангүйгөөр ажалшадай депутадуудай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудта хабаадаха ба өөһэдөө һунгагдаха эрхэтэй. Эхэнэрнүүд эрэшүүлтэй адляар һунгаха ба һунгагдаха эрхэтэй.

Капиталистическэ оронуудта тад ондоо байна. Олон буржуазна гүрэнүүдтэ, тэрэ тоодо США-дашье, һунгуулиин бүгэдэниитын эрхэ бии гэжэ тоологдодог юм, зүгөөр бодото дээрээ үргэн ниитэ ажалшад иимэ эрхээ хаһагдаахай байдаг. Һунгуулиин хууляар тогтоогдодог элдэб янзын хизаарлалтануудһаа боложо нилээд олон ажалшад һунгалтануудта хабаадаха аргагүй байдаг. Эдишэ абалга, полициин мүрдэлгэ, элдэб янзын мэхэ гохо мэтэ һунгалтын болохо үедэ ехээр хэгдэжэ, һунгагшадай дура хүсэлые хазагайруулдаг юм.

РСФСР-эй ажалшадай депутадуудай Советүүдтэ РСФСР-эй гражданинай һунгаха ба һунгагдаха эрхээ сүлөөтэйгөөр бэелүүлхэ ябадалдань ямар нэгэн хүн баалалта, мэхэ гохо, заналга гү, али эдилгэ үгэхэ гэхэ мэтын аргаар һаад хээд байбал, тэрэ хүн хуулиин ёһоор сүлөөтөө хаһагдаха юм. Һунгуулиин документнүүдые буруу болгон зохёожо хэһэн, мэдэһээр байжа голосуудые зорюута буруугаар тоолоһон Советэй түшаалта нюур гү, али һунгуулиин комиссиин гэшүүн уголовно харюусалгада хабаадуулагдаха байна.

* * *

Ажалшадай депутадуудай нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтанууд болохоёо байхада, РСФСР-эй арадууд үнгэрһэн жэлдэ манай орон дотор ажахын ба культурна байгуулалтын талаар туйлагдаһан гайхамшагта илалтануудые омогорхолтойгоор тэмдэглэжэ байна.

1952 ондо СССР-эй промышленность бүхыдөө валовой продукци үйлэдбэрилгын жэлэй түсэбые 101 процент дүүргээ. Тиихэдэ ороной бүхы промышленностиин валовой продукци 1951 онтой сасуулбал 11 процентээр ургаа. 600 шахуу шэнэ түхэлэй ба маркын машинанууд болон механизмууд жэл соо бүтээгдээ. Ажалай бүтээсэ нилээд дээшэлээ. Тарилгын талмай 1951 онойхиһоо 2 миллион 765 мянган гектараар ехэ болоо. Орооһото культурануудай валовой ургаса 8 миллиард пүүд болоо. Колхозуудта, мүн баһа совхозуудта ниитын малай тоо толгой олошороо. Арадые культурно-ажаһуудалай талаар хангалга һайжаруулха, материальна байдалыень һайжаруулха талаар шэнэ амжалтанууд туйлагдаа.

Партиин, Советскэ правительствын, нүхэр Сталинай өөрынь үдэр бүриин анхарал оролдолго гаргажа байһанай ашаар РСФСР-эй арадай ажахы мүн лэ ехэ амжалтануудые туйлаа. Дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ Российска Федерации дотор гүрэнэй ба кооперативна промышленностиин хэдэн мянган томо предприятинууд, мүн олон арбаад мянган жэжэ предприятинууд байгуулагдаа. Волга дээрэ—Куйбышевай ба Сталинградай дэргэдэ—асари ехэ гидроэлектростанцинууд, Хойто-Крымскэ канал болон бусад тон ехэ барилганууд баригдажа байна. Сталинска үеын агууехэ барилга болохо В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Волго-Донской канал ашаглалгада оруулагдаа. Хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар, тэрэшэлэн культурна байгуулалтын талаар ехэ амжалтанууд туйлагдаа.

1952 ондо Российска Федерациин ажалшад экономико болон культураяа саашадань дэбжээһэн байна. 1952 ондо РСФСР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэлгын дүнгүүд тухай РСФСР-эй Статистическэ Управлениин мэдээсэл дээрэһээ харахада, республиканска ба нютагай промышленность валовой продукци үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые 102 процент дүүргэһэн байна. Валовой продукци 1951 онойхиһоо 10 процентээр ургаа. 1952 ондо республиканска ба нютагай мэдэлэй гүрэнэй промышленностьда хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсэ 1951 онойхитой сасуулбал 7 процентээр дээшэлээ.

Хүдөө ажахын бүхы культурануудай тарилгын талмай 1951 онойхиһоо 1,3 миллион гектараар ехэ болоо. Шэнииисын, хлопчатнигай, сахарай свёклын, наран сэсэгэй тарилга ехэ болоо. Колхозуудтахи пэлевой гол хүдэлмэринүүдэй дүрбэнэй гурбан хубиһаа ехэнхиие машинно-тракторна станцинууд хэһэн байна. Модо һуулгаха жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ.

Республикын ажалшадай материальна байдал саг үргэлжэ һайжаржа байна. 1952 ондо гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай талаар урдахи жэлэйхиһээ 10 процент ехэ эд бараа хүн зондо худалдагдаа. Федерациин республиканска ба нютагуудтахи ажахыда хүдэлмэрилдэг хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай тоо 2 процентээр олошороо.

Ажалшадай культурна хэмжээн саашадаа дээшэлһэн байна. 1952 ондо 5—10-дахи классуудта һурагшадай тоо 880 мянган хүнөөр олон болоо. Дээдэ һургуулинуудай, тусхай дунда һургуулинуудай студентнүүдэй, заочно ба үдэшын дээдэ һургуулинуудта һурагшадай тоо ургаа.

Энэ бүгэдэ хадаа социализмын экономическа гол хуули ёһоной хүсэ нүлөөгэй аша үрэ мүн. Тус хуули ёһые нүхэр Сталин нээһэн байна. Эрхим дээдэ техникын база дээрэ социалистическэ үйлэдбэрилгые таһалгаряагүй ургуулха, нарижуулан һайжаруулха зэргээр бүхы обществын саг үргэлжэ ехэ болодог материальна, культурна эрилтэнүүдые эгээн ехээр хангаха ябадал тус хуули ёһоной удхань болоно.

Российска Федерациин автономно республикануудай, областьнуудай ба национальна округуудай арадууд ажахын ба культурна байгуулалтын талаар ехэ илалтануудые туйлан, ажалшадай депутадуудай нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудые угтажа байна.

Советскэ засагай үедэ ород арадай үзүүлһэн ахадүү ёһоной туһаламжын ашаар революциин урда тээхи Россин гээгдэнги нютагууд байһан газарнууд танигдахагүй болотороо хубилаа. Мүнөө автономно республиканууд, областьнууд, национальна округууд ехээр хүгжэһэн промышленностьтай, машинна техникээр хангагдаһан хүдөө ажахытай болоо.

Жэшээ болгон Бурят-Монголой АССР-ые харая. Бурят-монгол арад Октябрьска революциин урда тээ хосорон барагдахын туйлда хүрөөд байгаа һэн. Энэ арад нэлэнхыдээ шахуу эрдэм мэдэхэгүй, өөрын үзэг бэшэгшьегүй байһан юм. Энэ нютагай экономико тон багаар хүгжэнхэй байгаа. Тэндэ ехэнхидээ нүүдэл ба хахад нүүдэл байдалтай малажал бии һэн. Промышленность огто үгы байгаа. Мүнөө Бурят-Монголдо түрүү зэргын техникээр хангагдаһан промышленностиин элдэб олон һалбаринууд — үнгэтэ металлурги, барилгын материалнуудай промышленность, нүүрһэнэй, машина бүтээлгын, ой модоной, текстильнэ болон бусад һалбаринууд байгуулагдаа. Республикын хүдөө ажахы, тэрэ тоодо малажал, шэнэ, социалистическэ үндэһэ һуури дээрэ хүгжэжэ байна. Дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ Бурят-Монголой экономико улам бүри дээшээ дэбжээ. Формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культура һалбаран бадаржа байна. Мүнөө республикын һургуулинуудта 100 мянга гаран хүнүүд һурана, харин революциин урда тээ оройдоо нэгэ хэды мянган хүнүүд һурадаг һэн.

Якутска АССР-ые абаадшье үзээ. Эндэ революциин урда тээ багахан кустарна предприятинууд бии байгаа. Мүнөө үедэ республика дотор олон зуун томо промышленна предприятинууд бии. Якутиин урданай гээгдэнги хүдөө ажахы мүнөө түрүү техникээр зэбсэгжэнхэй, томо, механизированнэ болоо.

Революциин урда тээ Якутида бүхы хүн зоной оройдоо 2 процентнь, тиихэдэ якудуудай дунда —0,7 процентнь үзэг бэшэг мэдэхэ байһан юм. Мүнөө республика дотор үзэг бэшэг мэдэхэгүй хүн байхагүй. Революциин урда тээ бүхы Якути дотор 11 врач, 37 фельдшер бии байһан юм һаа, мүнөө 3 мянга гаран медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд тоологдоно. Мүнөө республика дотор 3 республиканска, хэдэн ведомственнэ, 25 районно газетэнүүд гарана.

РСФСР-тэ оролог бүхы автономно республиканууд ленинскэ-сталинска национальна политикые зүбөөр бэелүүлһэнэй ашаар туйлагдаһан угаа ехэ амжалтануудаараа омогорхохо эрхэтэй байна. Татарска, Башкирска, Удмуртска республиканууд бүришье ехээр хүгжэнхэй гээшэ.

Российска Федерациин арадууд өөһэдынгөө экономико, культура болон гүрэн түрые һалбаран бадаруулһанайнгаа түлөө Советскэ Союзай Коммунистическэ партида, манай вождь ба нүхэр Сталинда уялгатай байна.

РСФСР-эй арадууд хоорондоо таһаршагүй ахадүүгэй хани барисаагай холбоотой байна. Энэ хадаа социализмын гайхамшаг ехэ туйлалтануудай нэгэн мүн. Тэрэ болбол Советскэ гүрэнэй бата бэхи хүсэнэй үндэһэ һуури мүн.

* * *

Һунгалтын болохо февралиин 22-ой үдэр дүтэлжэ байна. Һунгалтын үдэр хүрэтэр үлэһэн саг соо нютагай Советүүдэй гүйсэдкомууд, һунгуулиин комиссинууд ехэ хүдэлмэри хэхэ ёһотой болоно. Һунгагшадай списогүүдые шалгажа, гараһан алдуунуудые саг соонь заһаха шухала. Һунгагша бүхэнэй өөһэдөө ерэжэ, списогто ороһоноо шалгажа үзэхыень туйлаха хэрэгтэй. Тиихэтэйгээ хамта ямар нэгэн шалтагаанаар ондоо тээшээ ошоһон һунгагшадай голосовалха эрхэ үгэдэг үнэмшэлгэ абахын тула һаналаа табиха хэрэгтэй.

Һунгуулиин участогуудай байрануудые һайнаар түхеэрхэ, һунгуулиин комиссинуудые һунгуулиин бюллетеньнүүдээр, голосованиин протокол бэшэхэ бланкнуудаар, тамгаар, бэшэгэй хэрэгсэлнүүд болон транспортаар хангаха шухала. Хэлхеэ холбоо байгуулгада тусгаар анхарал хандуулха хэрэгтэй. Һунгагша бүхэнэй өөрынгөө гражданска уялгые, өөрынгөө нангин эрхые бэелүүлхэ бүхы арга олгохо хэрэгтэй.

Советскэ Союзай туйлаһан бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалтанууд, мүн арадай демократиин оронуудай илалтанууд манай дайсадай галзуу уур сухал хүргэнэ. Американо-английска империалистнууд капитализмын заатагүй хосоролые бэлэюулхаяа оролдон, дэлхэйн гурбадахи дай үүдхэхэ гэжэ эрмэлзэнэ. Тэдэнэр социализмын лагерь дотор һүйдхэл хэхэ «табадахи колонно» байгуулха, тэрээн руу һүйдхэлшэд, шпионууд болон алууршадые эльгээхэ гэжэ һэдэнэ.

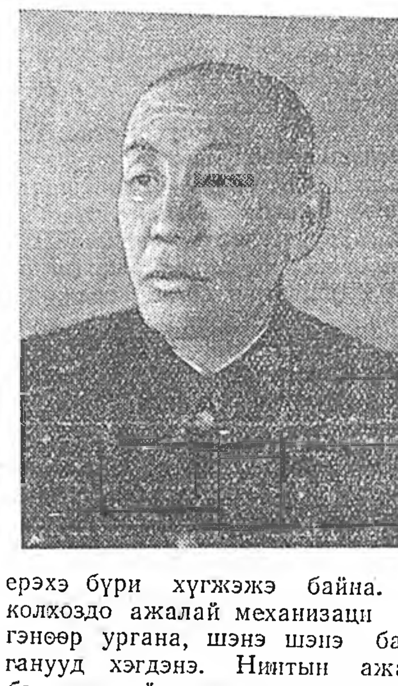
Американска ба английска тагнуулшадта бэеэ худалдаһан хорлогшо-врачнарай террористическэ бүлэгые элирхэйлһэн ушар юу харуулнаб гэхэдэ, СССР-тэ ба арадай демократиин оронуудта эсэргүү тэмсэл хэхэдээ американско-английска империалистнууд ямаршье муухай гэмтэ ябадал хэжэ болохо байна. Энэ хадаа советскэ хүнүүдэй һэрэмжээ дээшэлүүлхыень, дайсадай аашануудай хойноһоо хёрхоор хаража байхыень уялгална.

Коммунистическэ партиие, тэрэнэй Центральна Комитедые, агууехэ Сталиниие тойрон хэзээ хэзээнэйхиһээ нигтаар жагсаһан РСФСР-эй арадууд февралиин 22-то манай Эхэ ороной эрхим хүнүүдэй түлөө—коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй бата бэхи сталинска блогой кандидадуудай түлөө нэгэн һаналтайгаар голосуудаа үгэхэ байна. Тэдэнэр өөһэдынгөө дээдэ зэргын патриотизмые, Ленин — Сталинай агууехэ һургаалда үнэн сэхэ байһанаа, манай орон дотор коммунизм байгуулха сталинска гайхамшагта түсэбые бодото дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлхэ нугаршагүй хүсэл зоригтой байһанаа эли тодоор харуулха байна.

КОММУНИСТНУУД БА ПАРТИЙНАБЭШЭ ХYНYYДЭЙ СТАЛИНСКА БЛОГОЙ КАНДИДАДУУД

Үүсхэлтэй хүтэлбэрилэгшэ

Сэлэнгын аймагай Юрөөгэй сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз аймаг соогоо томо колхозуудай нэгэн гээшэ. Тус артелиин ниитын ажахы ба культура жэл

ерэхэ бүри хүгжэжэ байна. Тус колхоздо ажалай механизаци түргэнөөр ургана, шэнэ шэнэ барилганууд хэгдэнэ. Ниитын ажахын бэхижэхэтэй хамта колхозниг уудай ажабайдал һайжарна. Айл бүхэндэ электрын гэрэл носожо, радио дуугаржа байдаг.

Үнгэрһэн жэлдэ энэ колхоз нилээд ехэ амжалтануудые туйлаа. Баян ургаса ургуулагдаа, мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб бүхы түрэлэй малаар дүүргэгдээ, малай ашаг шэмэнь дээшэлээ. Колхозой бүхы мүнгэн олзонь нэгэ миллёонһоо үлүү болоһон байна. Колхозоо эдэй хидхэлэй-ажахын талаар бэхижүүлхын тула тэрэнэй түрүүлэгшэ Жамсо Бальжинимаевич Ванкеев өөрынгөө бүхы шадабариие ба оролдолгые гаргажа байдаг.

Советскэ Армиһаа нютагтаа б... сажа ерэһэнэйнгээ һүүлээр Александр Невскиин орденой кавалер нүхэр Ванкеев өөрынгөө колхозой ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ эдэбхи үүсхэл гаргаһан байна. Ажалые механизацилхын, түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхын тула тэрэ ходо һаналаа табидаг байна.

1950 ондо Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд нүхэр Ванкеевые ажалшадай депутадуудай Сэлэнгын аймагай Советэй депутат болгон һунгаһан юм.

Жамсо Бальжинимаевич һунгагшадай этигэл найдабариие нэрэтэй түрэтэйгөөр харюулжа ябаа. Мүнөө тус колхозой гэшүүд нүхэр Ванкеевые Сэлэнгын аймагай Советэй депутадта кандидадаар хоёрдохёо дэбжүүлбэ.

Нүхэр Ванкеев Ленин—Сталинай партиин үнэн сэхэ хүбүүн мүн.

1952 ондо Сэлэнгын партийна организациин конференци дээрэ нүхэр Ванкеев КПСС-эй Сэлэнгын айкомой гэшүүнээр һунгагдаа.

1953 оной февралиин 22-ой үдэр Таширай № 1 округой һунгагшад коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидат нүхэр Ванкеевэй түлөө голосоо нэгэн дуугаар үгэхэ байна.

С. Шарапов.

Ленинско-сталинска комсомолоор хүмүүжүүлэгдэһэн басаган

Комсомолка Тамара Прокопьевна Орловае Иволгын аймагай XVII партсъездын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд аймсоведэйнгээ депутадта кандидадаар дэбжүүлээ.

Тэрэ хадаа колхоздоо һаалишанаар хүдэлмэрилнэ. Комсомолка Орлова оролдосотой һубэлгэн басаган байһан туладаа үнеэшэнэй ажалай дүй дүршэлые богонихон саг соо шудалжа шадаа. Мүнөө Орлова колхозойнгоо түрүү һаалишадай нэгэн мүн.

Комсомолка Тамара оролдосотой һайнаар ажаллахаһаа гадна, газетэ, журнал уншажа, түрүү һаалишадай дүй дүршэл шудалдаг юм.

Үнгэрэгшэ жэлэй эхеэр тэрээндэ 14 залуу үнеэн даалгагдаһан байгаа. Тэдэнһээ туд бүриһөөнь түл абажа, бултынь һайнаар түлжүүлээ. Түсэбэй ёһоор 1050 литр һү һаахын орондо 1615 литр һү үнеэн бүриһөө һаагаа. Тиигэжэ колхозойнгоо һаалишадай дунда Тамара Орлова нэгэдэхи һуури эзэлээ.

Сугтаа ажаллажа байһан нүхэдэйнгөө дунда түрүү һаалишадай дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ, социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ талаар нүхэр Орлова ехэ хүдэлмэри хэнэ. Тус фермын һаалишад 1952 ондо һаамхай үнеэн бүриһөө 1128 литр һү һаагаа. Фермын малшад малаа үбэлжэлгые мүнөө һайнаар үнгэргэжэ байна. Эдэ бүгэдэдэ комсомолка Орлова ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Ленин—Сталинай комсомолоор хүмүүжүүлэгдэһэн Т. П. Орловагай түлөө Иволгын аймагай Советэ һунгаха һунгуулиин № 25 Ключевской округой һунгагшад голосуудаа нэгэн һаналаар үгэхэ байха.

Б. Бадмаев.

Партиин үнэн сэхэ хүбүүн

Бальжинима Тудупович Аюров 1924 ондо Яруунын аймагай Гунда тосхоной дунда шадалтай таряашанай бүлэдэ түрэһэн юм. 1942 ондо Сосново-Озерско дунда һургуулиие дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр Советскэ Армида алба хэхээ ошоһон байна. Советскэ Армиһаа табигдажа ерээд, Яруунын мяханай совхоздо учетчик-кассираар, һүүлээрнь комсомолой талаар политотделэй начальнигай орлогшоор хүдэлмэрилөө юм.

Уданшьегүй ВЛКСМ-эй аймагай комитедэй нэгэдэхи секретаряар һунгагдаһан байна. Эдэбхитэй хүдэлмэрилэгшэ байһан туладань 1945 ондо ВЛКСМ-эй обком тэрэниие ВЛКСМ-эй ЦК-гэй дэргэдэхи комсомольско дээдэ һургуулида эльгээгээ һэн. Тэндэ амжалтатайгаар һуража ерэһэнэйнгээ һүүлээр ВЛКСМ-эй обкомой таряашан залуушуулай таһагые даагшаар батлагдаһан байгаа. 1947 ондо партиин Бурят-Монголой обком нүхэр Аюровые КПСС-эй Яруунын айкомой пропагандын ба агитациин таһагые даагшаар эльгээһэн байна.

1952 ондо Яруунын аймагай XV партийна конференци дээрэ КПСС-эй айкомой хоёрдохи секретаряар һунгагдаа. Бальжинима Тудупович партиин политикые бэелүүлхын түлөө үнэн сэхээр оролдодог, партийна хүтэлбэрилэгшэ мүн.

Бальжинима Тудупович Аюров ажалшадай депутадуудай Яруунын аймагай Советэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэжэ, регистрацилагдаа. Ленин—Сталинай партиин үнэн сэхэ хүбүүн нүхэр Аюров һунгагшадайнгаа үзүүлһэн этигэл найдабариие нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ шадаха байһаниинь лабтай.

Ц. Дандаров.

Стахановец—фрезеровщик Хохряков

Судна заһабарилгын заводой коллективэй гэшүүдэй һунгуулиин урда тээхи хамтын суглаан дээрэ Дмитрий Иванович Хохряковой кандидатурые Городской районой Советэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ дурадхал оруулхада, энэ дурадхалые заводой хүдэлмэришэд бүрин һайшааһан байна. Нүхэр Хохряковые эрхим хүн гэжэ энэ заводойхид тоолодог.

Дмитрий Иванович социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадаха зуураа, тэрэнэй түрүү зэргэдэ ябадаг стахановец мүн. Дайнай хойто тээхи табанжэлэйнгээ даалгабариие нэгэ хахад дахин үлүүлэн дүүргэһэн байгаа һаа, мүнөө табадахи табанжэлэй түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, халаанайнгаа даалгабариие хододоо хоёр зуун процент эрхим шанартайгаар дүүргэнэ.

Ажалай бүтээсые саг үргэлжэ дээшэлүүлдэг энэ стахановецын нэрэ заводой Хүндэлэлэй доскада һара бүри бэшэгдэдэг. Мүн хэдэн удаа баясхаланда, үнэтэ шанда хүртэһэн байна. Тэрэ хадаа 1952 ондо хоёр жэлэйхиһээ үлүү норма дүүртээ. Энэ жэлэй январь һарын даалгабариие 178 процент дүүргэһэн байгаа һаа, мүнөө февралиингаа даалгабариие дүүргүүтэ байна.

Дмитрий Иванович арад зоной этигэл найдабариие эрхим ажалаараа харюулха байна.

Л. Бондаренко.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Үдэшын партһургуулида заняти муугаар үнгэргэгдэнэ

КПСС-эй Заиграйн айкомой дэргэдэхи үдэшын партийна һургуулида энэ жэлдэ партиин XIX съездын материалнуудые, тэрэшэлэн «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэжэ нүхэр Сталинай зохёолые шудалжа эхилээ. Партийна һургуули хадаа марксизм-ленинизмые бэеэ даагаад шудалха хэрэгтэ коммунистнуудта туһалха, тэдэндэ манай партиин түүхэ ба тэрэёр урэм олгохо зорилготой юм. Энэ даалгаяа тус һургуули мүнөө дээрэ хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байна.

һургуулида һурагшадые абаха талаар партиин айком алдуу хэһэн байба. Юуб гэхэдэ, һурагшадынь эрэнхы эрдэмэйнгээ талаар нэгэ бэшэ: 19 һурагшадай 8-нь бага, 8-нь долоон жэлэй, 3-нь эхин һургуули дүүргэһэн хүнүүд болоно. Энэ ушарһаа һуралсалай шанар доошолһониинь элитэ.

Идейно-политическэ хэмжээгээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ зарим һурагшад ёһо тэдыгээр хандадаг, журам эбдэдэг байна. Олон һурагшад занятидаа ябадаггүй, тэрээндэ муугаар бэлэдхэдэг юм. Комсомолой айкомой секретарь нүхэр Матвеева 19 занятиин аяар 12-тоһь байгаагүй. Аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын колхозно барилгын таһагые даагша нүхэр Мурзин 9 занятида, холбоо холбоонэй аймагай конторын начальник нүхэр Прудников занятида ерээгүй. Тэдэнэр занятидаа ерэхэдээшье бэлэдхэлгүй ерэдэг, тиимэһээ үзэжэ байһан материалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаададаггүй юм.

Партиин айком хадаа журам эбдэдэг эдэ нүхэд тухай асуудал айкомой бюрогой заседани дээрэ, али партийна эхин организациин суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсээгүй байгаа.

Эндэ һаяхан үнгэргэгдэһэн семинар нимэ юумэ харуулба. Партиин XIX съезд дээрэ нүхэр Г. М. Маленковой хэһэн элидхэлэй «Советскэ Союзай дотоодын байдал» ба «Парти» гэжэ бүлэгүүдээр һурагшадай хөөрэлдөөн болобо.

Партиин айкомой библиотекые даагша, пропагандист нүхэр Пронина СССР-эй арадай ажахые саашадань хүгжөөн дэбжээхын тухайда манай парти ямар хэмжээнүүдые бэелүүлһэн байгааб гэһэн асуудалтайгаар һурагша нүхэр Александровта хандаһан байна.

—Би занятидаа бэлэдхээгүйб,— гэжэ нүхэр Александров мэдэрбэ.—Материалаа уншаһаншье һаа, конспект табижа үрдеэгүйб, сүлөөм болоогүй.

Нүхэр Александров статистическэ управлениин аймагай отделениин инспектороор хүдэлмэрилдэг юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ һургуулида һурахадаа, занятидаа муугаар бэлэдхэдэг, партиин түүхые үнэндөө шудалдаггүй байгаа. Мүнөөшье жэлдэ өөрынгөө политическэ эрдэмые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандадаг, занятиин болохо үдэр материалаа халта мүлтэ хараад тэрээндээ ерэдэг зангаараа.

Аймагай культурын байшангай директор нүхэр Таракановский баһал бэлдэнгүйгөөр ерэһэн байшоо. Партиин айкомой хүдөө ажахын таһагай инструктор нүхэр Дондуков нүхэдтөө туһалха гэжэ оролдоһон байна. Тэрэ хадаа түрүүшээр һайнаар харюусажа байһан аад, пропагандистын нэмэлтэ асуудал табихада харюусажа шадаагүй.

Занятиин болодог партийна библиотекын байра соо манай ороной арадай ажахын ургалтые харуулһан диаграмма бии юм. Пропагандист нүхэр Пронина энээн тухай һанаандаа оруулаад, лампа гартаа барижа диаграммын хажууда ошоод, табанжэлэй турша соо манай ороной экономикын хэр зэргээр ургаһан тухай тоо баримта харуулхые һурагша нүхэр Шаминада дурадхаба. Тэрэнь диаграмма дээрэһээ хаража, ороной экономикын ургалтын тоонуудые хэлэжэ үгэһэн байна. Энэ хадаа харуулан ойлгуулха материалнуудые пропагандистын буруугаар хэрэглэдэг байһые гэршэлнэ.

Нүхэр Маленковой элидхэлэй «Хүдөө ажахы» гэһэн бүлэг тушаа һургуулиин һурагша Курбатьев үгэ хэлэһэн байгаа. Теэд темынгээ материалые гүнзэгыгөөр ойлгоогүй байба. Нүхэр Курбатьев нютагай байдал дээрэһээ нэгэшье жэшээ харуулаагүй. Тиихэдэ республикын, Заиграйн аймагай колхозуудай байдалһаа һонирхолтой олон жэшээнүүдэй олдохо байһаниинь арсалтагүй.

Идейно-политическэ хэмжээгээ дээшэлүүлхын түлөө оролдосотойгоор хүдэлмэрилдэг һурагшадшье үгэ хэлэхэдээ материалаа нютагайнгаа байдалтай холбоогүй. Партиин айкомой пропагандист нүхэр Ринчинов үгэ хэлэхэдээ, шэнэ сталинска табанжэлые дүүргэхэ талаар ямар зорилгонуудай табигдаһан тухай нэгэшье үгэ хэлээгүй. Имагтал һурагша нүхэр Сиротин СССР-тэ техническэ ехэ дэбжэлтын боложо байһан тухай хэлэхэдээ, республикын ба аймагайнгаа байдалһаа жэшээнүүдые харуулһан байна.

Партиин XIX съездын материалнуудые һурагшадай халирхайгаар шудалжа байһаниинь энэ семинар дээрэ элирбэ.

Ганса энэ заняти нимэ идейнэ доодо хэмжээндэ үнгэргэгдөө бэшэ, харин партийна үдэшын һургуулиин бүхы занятинь иимээр үнгэрдэг юм. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, партиин айком коммунистнуудай һуралсалай шанар һайжаруулхын түлөө анхарал багаар табина.

И. Горюнов.

Семинар болобо

Хориин аймагай культурын байшанда колхозуудай малай фермэнүүдые даагшанарай, тарялаажалай бригаданууд ба МТС-эй тракторна бригадануудай бригадирнуудай 2 удэрэй семинар болобо.

Семинарта хабаадагшад СССР-ые хүгжөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XIX съездын директивэнүүд, хүдөө ажахын артелиин Сталинска Устав, уласхоорондын байдал тухай лекцинүүдые шагнаба.

П. Содбоев.

МЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МҮРЫСӨӨ ҮРГЭДХЭЕ

*

Заһабарилагшадай оролдосото ажал

Түнхэнэй механизаторнуудай уряагаар социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо абаһан уялгануудаа бэелүүлхын түлөө эсэшэгүйгөөр тэмсэһэнэй ба узловой методээр хүдэлмэрилдэг болоһоной ашаар манай ЛМС-эй механизаторнууд ба заһабарилагшад машинно-тракторна паркынгаа намар-үбэлэй заһабарилгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ байна. Бидэнэр трактор машинануудые заһабарилха 1952 онэйнгоо IV кварталай түсэбые саг соонь дүүргэжэ шадаһан байгаабди.

Заһабарилгын сезоной эхилхэһээ хойшо ажал хүдэлмэридөө эрхим амжалта туйладаг түрүү механизаторнууд ба заһабарилагшад нилээд олошороо. Жэшээлхэдэ, түмэршэ дархан Дарижап Цыбиков, балташан Гончиков гэгшэд үдэр бүриингөө нормые 110 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Тиихэдэ заһабарилгын № 3 узелда хүдэлмэрилдэг Базаржап Жамсуев, № 5 узелай хүдэлмэришэн Тимофей Карпов гэгшэд үдэрэйнгөө нормые 100—125 процент дүүргэдэг юм.

Механизаторнуудай социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд саг үргэлжэ гаргагдажа, показателиин доскада ба «Дайшалхы хуудаһануудта» бэшэгдэжэ байдаг. Мүнөө манай бүхы механизаторнууд абаһан уялгаяа һайн шанартайгаар дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

Б. Балданов, Яруунын аймагай Сосновско ЛМС-эй директорые политическэ талаар орлогшо.

Ажалай журам һайжаруулха

Хүдөө ажахынгаа сезонно хүдэлмэринүүдые колхозуудай амжалтатайгаар үнгэргэлгэ хадаа үбэлэй сагта трактор болон машинануудые МТС-үүдэй һайнаар заһабарилһанһаа нилээд дулдыдадаг юм.

Гэхэ зуура, мүнөө Хориин МТС-тэ тракторнуудые заһабарилга хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байна. Февралиин 5-най мэдээгээр, 40 тракторай оройдоо 23-ниинь заһабарилагдажа, түсэбынь 67,5 процент дүүргэгдээ. Мүн тарилгада хэрэглэгдэхэ хүдөө ажахын бусадшье машинануудай заһабари урагшаа ябанагүй. Жэшээлхэдэ, заһабарилагдахэ ёһотой тракторна 39 сеялкэнүүдэй миил 23-ниинь заһабарилагдажа бэлэн болгогдоо.

Энэ хангалтагүй байдал заһабарилагшадай дунда ажалай журамай тон һула байһан дээрэһээ болоо. Зарим хүнүүд гэртээ харяад, хэдэн хоногоор ажалдаа ерэнгүй байдаг. Хиналтэ шалгалтын һула байһан дээрэһээ заһабарилгын шанар муу. МТМ-е даагша механик И. Абзаев ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ шаданагүй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Тэрэшэлэн МТС-эй директор нүхэр Балдаев заһабарилгын ябасые түргэдхэхэ, шанарыень һайжаруулха тушаа механигууд болон узелнуудые даагшадта шанга эрилтэ хэнэгүй.

С. Сангаров.

**

Механизаторнуудай хүдэлмэридэ юун һаад хэнэб?

Машинно-тракторна паркын заһабарилгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ зорилгоор Бургалтайн МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан юм. Тэдэнэр тракторнууд болон бусад машинануудые саг соонь һайн шанартайгаар заһаха гэжэ шиидээд, Ториин машинно-тракторна станциин механизаторнуудые социалистическэ мүрысөөндэ уриһан байгаа.

Тус МТС-эй коллектив үнгэрһэн жэлэй IV кварталай түсэбые трактор заһабарилгаар 105,9 процент, плуг заһабарилгаар — 93,5, сеялкэнүүдые заһабарилгаар—144,4 процент дүүргэһэн байна.

Машина зэмсэгүүдэй заһабарилга түрүү узловой методээр эмхидхэгдэнхэй. Механизаторнууд-стахановецууд үдэрэйнгөө нормые 130—200 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Жэшээлхэдэ, токарь Чултум Саледанов үдэрэйнгөө нормые 200 процент, залуу токарь Клавдия Савельева—140 процент дүүргэнэ. Эдэнэр станогуудаа техническэ талаар һайнаар харууһална. Тиихэдэ үнгэрэгшэ жэлдэ сезон соогоо «АТЗ—НАТИ» тракторaар 843 гектар газар элдүүрилһэн (зөөлэн хахалалгаар), 18 центнер горючи ба түрхихэ материал алмаһан тракторист-комсомолец Бато Сандуевич Дашижапов мүнөө трактор задалха ба хабсарха узелда хүдэлмэрилхэдөө үдэрэйнгөө даалгабариие 150 процент дүүргэнэ. Мүн энэ узелда хүдэлмэрилдэг нүхэд Василий Балчугов, Алексей Дворников, механизаторнууд Сандан Цыденов, Базар Бадмаев, Тихон Махонин, Базар Гармаев болон бусад жэшээтэ һайнаар хүдэлмэрилнэ.

Тус МТС-эй механизаторнууд Байкало-Кударын ажалшадай уряагаар социалистическэ мүрысөөндэ орожо, үшөө ехэ уялгануудые абаа. Тракторист Бато Дашижапов «АТЗ—НАТИ» тракторaар 1100 гектар элдүүрилхэ, 18 центнер горючи ба түрхихэ материал алмаха, полевой хүдэлмэриин эсэстэ трактораа техническэ һайн шэгээрнь МТС-тээ тушааха уялга абаа. Залуу трактористнууд Сандан Цыденов, Алексей Дворников, Андрей Елисеев, Степан Тугаринов болон бусад ехэ уялгануудые абаа.

Эдэ абаһан уялгануудаа дүүргэхынь тулада МТС-эй бүхы участогтахи хүдэлмэриие эрид һайжаруулха хэрэгтэй. Гэхэ зуура, МТС-эй механизаторнууд гэр байраар гүйсэд хангагдаагүй дээрэһээ уйтан гэртэ байна. МТС шадар бани байхагүй, клуб, улаан булан түхеэрэгдээгүй, кинокартинэнүүд асарагдадаггүй байха юм. Тус МТС-тэ зуугаад механизаторнууд хүдэлмэрилнэ. Теэд газетэ, журнал абадаг хүн үсөөн.

Январиин 1-һээ хойшо машина зэмсэгүүдэй заһабарилгын темп энэ МТС-тэ һуладхагдаһан байна. Үнгэрһэн саг соо олон тракторнууд, комбайнууд, плугууд, сеялкэнүүд задалагдаад, частьнуудай дутамаг дээрэһээ хэбтэжэ байна.

Юундэ нимэ ушар тохёолдооб гэхэдэ, «зарим шухала частьнууд: шатуна болтонууд поршеньнүүд, масляна кольцонууд болоод, түмэр, бабит гэхэ мэтэ байхагүй, абаха гэхэдэ складта үгы» гэжэ МТС-эй директор нүхэр Баранов харюусана. Энэ асуудалаар МТС-эй дирекци хүдөө ажахын министерстводэ хэдэн дахин хандаһан байха юм. Теэд, запасной частьнууд ерэхээ байна гэжэ министерствынхид найдуулдаг. «Автотракторсбыдэй» республиканска контора трактор, машинануудай запасной частьнуудаар МТС-үүдые хүсэд хангаха хэмжээ эртээнһээ абаагүй байшоо. Энэ МТС саг соогоо запасной частьнуудые гүйсэд абажа шадаагүй, абаһаншье частьнууд, материалнуудаа хайша хэрэгээр гаргашалаа юм.

Заһабарилагдажа байһан комбайнууд, плугууд, сеялкэнүүд болон хүдөө ажахын бусад машина зэмсэгүүд гүйсэд хорёологдоогүй хашаа соо хэбтэнэ.

Эдэ бүхы дутагдалнууд механизаторнуудай хүдэлмэридэ һаад хэнэ.

Д. Доржиев, манай корреспондент.

Советскэ түрэн манай республикын МТС-үүдые жэл ерэхэ бүри шэнэ шэнэ техникээр олоор хангана. Энэ жэл Саянтын МТС-тэ Сталинградска ба Харьковска тракторна заводуудһаа хүсэтэ «ДТ—54» маркын тракторнууд абтаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: МТС-эй механик-контролёр О. Энкеев, хүдөө ажахын машинануудай механик В. Мункуев ба МТС-эй директорые политическэ талаарнь орлогшо Е. Сергеева гэгшэд шэнэ тракторнуудые үзэжэ байна.

М. Миневэй фото.

«БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ» БЭШЭҺЭНЭЙ һҮҮЛЭЭР

„Иимэ байдалые саашадаа тэсэжэ болохо аал?“

Манай газетын январиин 7-ной номерто дурсагдаһан гаршагтайгаар толилогдоһон статья соо Кяхтын ба Кударын аймагуудта бурят-монгол үзэг бэшэгтэ хүн зониие һургаха талаар мүртэй хүдэлмэри ябуулагданагүй, энэ хэрэгтэ ёһотой анхарал хандуулагданагүй гэжэ хэлэгдээ һэн.

Статья соо заагдаһан баримтанууд булта зүб байба. КПСС-эй Кяхтын айкомой зүгһөө үнгэргэгдэһэн шалгалтаар Кяхтын аймаг дотор ород алфавит дээрэ зохёогдоһон бурят-монгол үзэг бэшэг мэдэхэгүй 23 хүн, һулаар мэдэхэ 57 хүн бии гэжэ тодорхойлогдобо. Тэдэниие үзэг бэшэгтэ һургаха хэрэгтэ культармеецүүд ба һургуулиин багшанар хабаадуулагдаха болоо. Бурят-монгол үзэг бэшэгтэ партийно-советскэ эдэбхитэдые һургахын тула кружок эмхидхэгдээ. КПСС-эй айком арад зониие бурят-монгол үзэг бэшэгтэ һургаха хүдэлмэриие хинан шалгаха ба туһаламжа үзүүлхэ гэжэ аймсоведэй гүйсэдкомой дэргэдэхи арадай гэгээрэлэй таһагые уялгалһан байна гэжэ манай редакцида КПСС-эй Кяхтын айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Багадаев мэдээсэбэ.

„Гээгдэнги завод ба тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэд тухай“

Иимэ гаршагтайгаар манай газетын январиин 4-нэй номерто толилогдоһон статья соо Клюевскэ модоной завод гээгдэнги байдалда ороһон ба барилгын модо бэлэдхэхэ түсэб дүүргэдэггүй тухай хэлэгдэһэн юм.

Статья соо заагдаһан баримтанууд модоной заводой партийна эхин организациин суглаан ба КПСС-эй Бабушкинска горкомой бюро дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, газетын шүүмжэлэл зүб гэжэ тоологдобо. Заагдаһан дутагдалнуудые усадхаха талаар зохихо хэмжээ абтаа. Заводой директор ба главна инженер хоёрто партийна зэмэ соносхогдоо. Энээн тухай манай редакцида Бабушкинска горкомой секретарь нүхэр Свиридов мэдээсэбэ.

„Медпункт хэрэгтэй“

БМАССР-эй Элүүрые хамгаалха министр нүхэр Бояновагай мэдээсэһэнэй ёһоор, манай газетын январиин 17-ной номерто толилогдоһон бэшэг соохи баримтанууд булта зүб байба.

Прибайкальска аймагай Байкальска леспромхозой Сяниха гэжэ модо бэлэдхэлэй участогта медицинскэ пункт байгуулагдаагүй гэжэ тус бэшэг соо хэлэгдээ һэн. Мүнөө тус участогта фельдшерскэ пункт байгуулагдажа, тэндэ фельдшер Агильдина хүдэлмэрилхөөр эльгээгдэбэ. Сяниха гэжэ модо бэлэдхэлэй участогай хүдэлмэришэдтэ ба колхозниигууд-сезонниигуудта медицинскэ туһаламжа саг соонь үзүүлэгдэдэг болоо.

Үдэшэлэн Түхэм тосхондо

Түхэмэй айлнуудта үдэшэндөө үбгэн колхозник Доржи Батуевые саг үргэлжэ хаража болохо байна. Сэгтэй солбон энэ үбгэниие харахада, далан таба наһа наһалаа гэхээр бэшэ. Энэ солбон үбгэн тухай хүнүүд иигэжэ хэлсэдэг: үбгэмнай үдынгаа хасаг зангые үшөөл табигүй.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Түхэм тосхон шадар Шахты гэжэ шэнэ поселок бии болонхой. Түхэмэй нилээд олон хүн, илангаяа залуушуул шулуу нүүрһэ малтагшадай мэргэжэлтэй болоо. Эдэнэр үдэшэндөө Доржи үбгэнтэй һонирхолтой хөөрэлдөөн эмхидхэхые ехэтэ хүсэдэг юм.

Эдэнэрэй дунда нэгэтэ үдэшэ һонирхолтой хөөрэлдөөн болобо. Тэрэ үдэшэ Доржи үбгэн залуу нүхэдтөө хэлэхэдээ, үнэ зүһөө заһанхай ерээ. Тэрээнэй үбсүүн дээрэородой дайшалхы табан орден ба медальнууд гялалзан байгаа һэн.

Американскэ дайн үүдхэгшэдэй хэмынь хайшан гэжэ мэдүүлхэб гэһэн асуудал суглараашадые бүгэдыень һонирхуулаа.

—Эдэ зэмдэгшэд, далайн саада тээхи акуланууд ехэл шунахайнууд байна,—гэжэ урданай хасаг ябаһан үбгэжөөл хөөрөөгөө эхилнэ.

—Империалистнууд тухай та хэлэнэ гүт?—гэжэ залуу навалоотбойщик тэрэнэй үгые таһална.

—Тиимэ, тэдэнэр тухайда, хүнэй гараар олзо олохые хүсэгшэд тухай,—гэжэ Доржи үгэеэ үргэлжэлүүлнэ.

— Американска зонхилогшод японско самурайнуудые хүл дээрэнь бодхоохо гэжэ һэдэнэ, — гэжэ Доржи үбгэн сухалаа хүдэлэн хөөрэнэ.

1905 ондо японско самурайнуудай хайшан гэжэ Россида дайлан орожо, Порт-Артурые эзэлһэн тухай, тэрэ дайнда хайшан гэжэ табан орден ба медальнуудые абаһан тухайгаа Доржи үбгэнэй хөөрэхэдэнь залуушуул ехээр һонирхон шагнаба.

Селенгинскэ станицын залуу хасаг Доржи Раднаевич Батуевэй сэрэгэй алба хэхээр Порт-Артур анха түрүүн ошоһонһоонь хойшо эгсэ табин жэл үнгэрөө. Доржи Батуевай тэндэ гурбан жэл алба хээд байхадань, Номгон океандахи ородой хэрэм болохо Порт-Артурта японско самурайнууд харата муухайгаар гэнтэ добтолон ороо һэн. Байгалай залуу хасаг Батуев эгээл тэрэ дайнда шалгаран гараһан юм.

Тэрэ хадаа саг үргэлжэ тогнуулда эльгээгдэхэдээ «олзо» олонгүйгөөр үсөөн ушарта ерэдэг байба. Нютагайнгаа нүхэр Дандар Тучиновтай нэгэтэ үдэр байлдаанда сугтаа ороходоо 14 японецуудые алаад, хоёрыень амидыгаар асарһанайнгаа түлөө түрүүшынгээ шагналда хүртэһэн байгаа.Ород-япон дайнай бүхы үе соо Эсэгэ орондоо нигэжэ үнэн сэхээр алба хэһэн юм. Энэ хөөрэлдөөндэ залуу шахтернуудые элдэб юумэнүүд һонирхуулаа. Самурайнуудай плендэ ороходоо хайшан гэдэг, тэдээниие өөрынгөө частьда яажа абаашадаг тухайдань залуушуул Доржи үбгэнһөө һонирхон асуунад. Залуушуулай асуудалнуудта тэрэ яаралгүйгөөр харюусана.

Тойроод байһан эдэ залуушуулые харахадаа, Доржи үбгэнэй сэдьхэл омог баяраар халин байгаа һэн. Юуб гэхэдэ, ямаршье дайсадай манай орондо дай үүдхэжэ ороо һаань, эдэ залуушуул тэдээндэ шанга харюу сохилто үгэжэ шадаха ба өөрынгөө хэрэг ажалаар эб найрамдалые бэхижүүлхэ байха гэжэ тэрэ һайн мэдэжэ байна бшуу.

Эдэнэрэй хөөрэлдөөн удаан саг соо үргэлжэлөө. Тэрэ үдэшэ Түхэм тосхонойхид гансашье эб найрамдал тухай хөөрэлдөө бэшэ, мүн бусадшье һонирхолтой асуудалнууд тухай хөөрэлдэһэн байгаа.

Болохоёо байгаа нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай хөөрэлдөөнэй эхилхэдэ хүдөөгэй багша иигэжэ мэдүүлбэ:

—Манай гол зорилго юуб гэхэдэ, партиин XIX съездын шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ ёһотойбди. Эдэ шиидхэбэринүүд соо коммунизмда орохо манай зам заагданхай.

Шахтёрой хүгшэн эхэ Цыренсу Намжилова мүн лэ хөөрэлдөөндэ хабаадалсаа. Тэрээнэй хүбүүн Радна Галуута-Нуурай шахтануудай нэгэндэ табадахи жэлээ хүдэлмэрилнэ. Цыренсу хүгшэн өөрынгөө хүбүүгээр омогорхохо ёһоороо омогорхоно. Юуб гэхэдэ, тэрээнэй хүбүүн эрхим стахановецуудай нэгэн юм.

* * *

Хуушанай Түхэм иимэ хүнүүдые мэдэдэггүй байгаа. Энэ нютагта шэнэ ажабайдалай ерэхэтэй хамта шэнэ хүнүүдэй урган гаража байһые Доржи үбгэн баясан харадаг һэн. Тэрэ хадаа үглөө бүри Түхэмэй захада гаража, Галуута-Нуурай эрьедэ баригдажа байһан шахтые һонирхон харадаг байгаа. Шулуу нүүрһэнэй бүхы уурхайе геологуудай карта дээрээ тэмдэглэжэ үрдеэдүй байхада, түрүүшын забойщигууд шулуу нүүрһэ малтажа эхилээ һэн. Шулуу нүүрһэ тээһэн олон тоото эшелонууд хойно хойноһоо субан, хойто зүгые шэглэгшэ бэлэй. Түхэмэй дэргэдэ баригдажа байһан шахтернуудай шэнэ городой галнууд үдэр ерэхэ бүри хурсаар ялардаг болобо. Эгээл эдэ электрын хурса галнууд залуушуулай дурые татадаг болоо һэн. Шахтернуудай городой ургахатай хамта колхозно тосхонойшье нюур шарай хубилжа эхилээ.

Түхэм тосхондо иигэжэ алдарта хүдэлмэришэд, залуу шулуу нүүрһэшэд бии болоһон юм. Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые бэхижүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллаха гэжэ эдэнэр эрид шиидэһэн байгаа.

Залуу горнягууд мүнөө Түхэм тосхоной омогорхолынь болоо. Эндэ мүнөө элдэб мэргэжэлэй хүнүүд бии болонхой. Доржи Галданов шулуушанай мэргэжэлые шэлэжэ абаа. Тэрээнэй мэргэжэлые үбгэжөөлэй һонирхожо асуухадань Доржи иигэжэ харюусана:

—Горняк эрхим байрада ажаһууха зэргэтэй. Би тиимэ гэрнүүдые баринаб.

Юмцырен хүбүүн нормировщик боложо, горнягуудай нүүрһэ малталгын үйлэдбэриие хэмжэнэ. Хүдэр бэетэй Банзаракша Данзанов түмэршэ дархан болоо.

—Түмэршэ дархан горнягай баруун гарынь юм,—гэжэ Данзанов өөрынгөө мэргэжэлээр омогорхон хөөрэнэ.

Кадрова хүдэлмэришэд Түхэм тосхондо үдэр ерэхэ бүри олошорно. Түхэмэйхидэй нэгэ бүлэдэ элдэб мэргэжэлтэй хүнүүдые хаража болохо байна. Жэшээлхэдэ, залуу хүбүүн Тубчин Даржаев дүрбэдэхи жэлээ проходчигоор хүдэлмэрилнэ. Тэрээнэй аха Даша Дамдин ба Шойжоо Ринчиновтэнтэй сугтаа ажаллана. Залуу хүбүүн Гатан Цыбикжапов эрхимээр ажаллаха зуура, ахадүү Даржаевтанһаа бү хоцорогдоё гэжэ нүхэдөө урялаа.

Түхэмэй горнягууд гол түлэб залуушуул юм, гэбэшье тэдээнэй дунда мэдээжэ хүнүүд нилээд олошороо. Эрхимүүдэй тоодо Бальжин Бальжиев, Намсарай Раднаев, Радна Намжилов, Баир Бальчинов болон бусад ороно. Эдэнэр бултадаа Галуута-Нуурай шулуу нүүрһэнэй предприятида хүмүүжүүлэгдээ. Эдэ залуу хүдэлмэришэд горнягай мэргэжэлые хүсэд шудалаад, нэгэ хахадһаа доошо бэшэ нормо дүүргэнэ.

Һаяхан Доржи үбгэн залуу шахтёр Намсарай Раднаевта хандан иигэжэ асуугаа һэн:

—Шиниин хүгшэдэйшни амарха сагынь болоогүй юм гү?

Тиихэдэнь комсомолец Раднаев урдаһаань иигэжэ харюусаа:

—Манай хүгшэдые та хүсэд мэдэнэгүйт! Хэрбээ энээн тухайда хэлээ һаа, тэдэнэр танда муулаха байхал.

Иимэ харюу абаһандаа Доржи үбгэн зэмээ мэдэржэ, дуугай байха баатай болоо һэн. Гэбэшье, эдэ хүгшэдэй стахановец-хүбүүнһээ дутахагүй гэжэ оролдодогые өөрөөшье һайн мэдэжэ байгаа. Колхозой хонишод шулуу нүүрһэ малтагшадтал адли эб найрамдалые хамгаална. Хони үсхэбэрилгын табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн уялга эдэ хоёр хүгшэдэй (Данзан үбгэн ба Дулма хүгшэн) абаһые Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид булта мэдэнэ. Эдэ хоёр хүгшэд колхозой бүхы хонишодтой хамта хони үсхэбэрилхэ табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ тухайдаа нүхэр Сталинда үгэеэ үгөөд, тэрээнээ хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байна.

Түхэм тосхонойхид Эхэ оронойнгоо аша туһада иигэжэ ажаллажа байдаг юм.

И. ТУГУТОВ.

Арадай политическэ консультативна Соведэй Бухэхитадай комитедэй сесси дээрэ Мао Цзэ-дун үгэ хэлэбэ

ПЕКИН, февралиин 8. (ТАСС). Синьхуа агентство иигэжэ дамжуулна:

Арадай политическэ консультативна Соведэй Бухэхитадай комитедэй дүрбэдэхи сессиин түгэсхэлэй заседани февралиин 7-до болобо.

Чжоу Энь-лайн политическэ элидхэлые бүрин һайшааһан резолюци заседани дээрэ абтаа.

НПКС-эй Бухэхитадай комитедэй бюрогой хүдэлмэри тухай НПКС-эй Бухэхитадай комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Чэнь Шу-тунай элидхэлые һайшаaһан резолюци тус заседани дээрэ тэрэшэлэн абтаа.

Эб найрамдал хамгаалха арадуудай Конгрессэй документнүүд соо хэлэгдэһэн эрилтэнүүдые эрид шууд дэмжэһэн резолюци заседани дээрэ абтаба.

Заседанида хабаадагшад Хитадай арадай һайндуратанда амаршалгын телеграмма эльгээбэ. Бүрин илаха хүрэтэрөө тэдэнэй баатарлиг тэмсэлые дэмжэхэбди гэжэ тэрээн соогоо найдуулба.

Заседаниин дүүрэхын урда тээ Мао Цзэ-дун үгэ хэлэбэ. Тэрэнэй хэлэһэн үгэ нэрьемэ альгаташалгаар нэгэтэоэшэ таһалагдаа. Мао Цзэ-дун хадаа элидхэлнүүдые, мүн зүбшэн хэлсэлгын ябасые ба сесси дээрэ абтаһан резолюцинуудые һайшааба, хүдэлмэреэ амжалтатайгаар дүүргэһэнтэйнь дашарамдуулан, сессидэ хабаадагшадые амаршалба, Хитад арадай үмэнэ байгаа шухала гурбан зорилго зааһан байна гэбэл:

«Нэгэдэхеэр, «американска агрессидэ эсэргүүсэхын түлөө, Корейдэ туһалхын түлөө» тэмсэл шанталхаха. Энэ тэмсэл шангадхагдаха ёһотой, ушарынь американска империализм Хитадай ба корейскэ сэрэгэй пленэйхидые һаатуулан бариха гэжэ дурадхана, даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээ эбдэнэ, Корейдэ агрессивнэ дай үргэдхэхые ехээр эрмэлзэнэ. Гэбэшье, агрессиие үргэдхэхэ гэһэн өөрынгөө үндэһэгүй эрилтэнүүдһээ, өөрынгөө түсэбһөө американска империализмын арсаагүй сагта, корейскэ арадтай хамтадаа тэмсэжэ үргэлжэлхэ гээшэ хитад арадай гансахан шиидхэбэри байха ёһотой. Энэ хадаа дайн манда таарамжатай гэжэ һанагдаһан удхатай бэшэ юм. Бидэнэр дай дары зогсоохые, шиидхэгдээгүй асуудалнуудые хожомоо шиидхэхын тула үлөөхые хүсэнэбди. Гэбэшье, американска империализм энээниие хэхэ дурагүй байна. Яахаб теэд, тиихэдэнь тэмсэжэ үргэлжэлхэбди. Хэды олон жэлдэшье американска империализмын дай хэхэ һанаатай байгаа һаань, бидэнэр тэрээнтэй тэмсэхээр, американска империализмын гэдэргээ сухариха саг хүрэтэр тэмсэхээр, хитад ба корейскэ арадуудай бүрин илалта туйлаха хүрэтэр тэмсэхээр бэлэмди.

Хоёрдохёор, Советскэ Союзһаа һургаал абаха хэрэг болоно. Бидэнэр агууехэ национальна байгуулалта бэелүүлхые хүсэнэбди. Манай хэхэ хүдэлмэри бэрхэтэй, манай дүй дүршэл дутагдалтай байна. Тиимэһээ, Советскэ Союзай түрүү дүй дүршэлдэ оролдосотойгоор һураха ёһотойбди. Компартиин гэшүүд гү, али бэшэ байһанһаа, үбгэн гү, али залуу кадрова хүдэлмэрилэгшэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, интеллигентнүүд, хүдэлмэришэд гү, али таряашад байһанһаа дулдыдангүйгөөр, бидэнэр бүгэдөөрөө үнэн сэдьхэлээрээ Советскэ Союзһаа һургаал абаха ёһотойбди. Маркс, Энгельс, Ленин ба Сталинай теори шудалхатайгаа хамта Советскэ Союзай түрүү наука ба техникэ шудалха ёһотойбди. Манай орониие байгуулхын тула бидэнэр Советскэ Союзһаа һургаал абаха хэрэгые ниитэнациональна хэмжээндэ хүргэхэ ёһотойбди.

Гурбадахяар, манай хүтэлбэрилхы органуудта, элдэб зэргэтэй хүтэлбэрилхы кадрова хүдэлмэрилэгшэдэй дунда албан хойрог ябадалтай тэмсэхэ болонобди.

Манай хүдэлмэридэ олон ехэ проблемэ тохёолдоно. Манай национальна үргэн байгуулалта бэелүүлхые хүсөө һаа, бидэнэр албан хойрог ябадалые үгы хэхэ, арад олониитэтэй нигта холбоотой байха ёһотойбди. Центральна ба нютагай правительствонуудтахи элдэб тушаалта хүтэлбэрилхы бүхы кадрнууд хүдэлмэриие шалгахын тула жиирэй хүдэлмэрилэгшэдтэй саг үргэлжэ уулзажа байха ёһотой. Хүтэлбэрилхы органуудай ба хүтэлбэрилхы кадрнуудай албан хойрог ябадалые үгы хэжэ шадаа һаамнай, доодо шатын хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө хооһон захиралта гаргадаг, хуулинуудые ба журам эбдэдэг муу узэгдэлэй үгы болгогдохонь лабтай. Эдэ дутагдалнуудые үгы хээ һаамнай, манай ороной түсэбтэ байгуулалтын амжалта туйлахань лабтай, манай арадай-демократическа системын улам хүгжэхэнь лабтай, империализмын аашануудай буруу һүрхэнь лабтай, бүрин илалта туйлахамнай лабтай!»

Корейскэ Арадай армиин дээдэ офицернүүдэй зүблөөн дээрэ Ким Ир Сен элидхэл хэбэ

ПХЕНЬЯН, февралиин 7. (ТАСС). Арадай армиин дээдэ офицернүүдэй зүблөөн дээрэ корейскэ Арадай армиин верховно главнокомандалагша Ким Ир Сенэй хэһэн элидхэлые корейскэ бүхы газетэнүүд толилбо. «Арадай армиие бэхижүүлхэ» гэһэн элидхэл соогоо, Ким Ир Сен дайнай ябасые, агрессивнэ американска армиие, мүн американска агрессидэ эсэргүү тэмсэжэ байгаа корейскэ Арадай армиие шэнжэлэн харуулаа, сүлөөрэлгын дайнда Арадай армиин туйлаһан амжалтануудай эшэ үндэһые харуулаа, корейскэ арадай демократическа туйлалтануудые хамгаалагша тэрэнэй зэбсэгтэ хүсэнүүдые — Арадай армиие бэхижүүлгэдэ зорюулагдаһан хэдэн зорилго табяа.

Элидхэлэйнгээ эхиндэ Ким Ир Сен эхэ оронойнгоо нэрэ хүндын, эрхэ сүлөөгэй ба бээе дааха байдалай түлөө дайнай үнгэрһэн жэлэй угаа ехэ удхашанарые тэмдэглэбэ. Гэхэтэй хамта, үнгэрһэн жэлдэ американска империалистнууд Корейдэ буудалдаа зогсоохо тухай корейскэ ба хитадай талын сэсэн зүб дурадхалнуудые Паньмыньчжоньдохи хэлсээнүүдэй үедэ буруушааһан, корейскэ, мүн американска арадай шухала интересүүдтэ харюусаха эдэ хэлсээнүүдые таһалдуулһан байна.

Мүнөөнэй уласхоорондын байдалые саашань шэнжэлэн харуулха зуураа, Ким Ир Сен дэлхэйн шэнэ дайнда хүн түрэлтэниие татан оруулха гэһэн США-гэй империалистнуудай бузар һэдэлгые тэмдэглэбэ. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр үнгэрһэн жэлнүүдтэ США-гэй бүхы политика энээндэ зорюулагдана гэжэ Ким Ир Сен хэлэбэ. Хоёр жэл хахадай саана дай үүдхэгшэ американска этэгээдүүд заналтын, хорололгын, агрессибэлэдхэлгын политика бэелүүлдэг байһанаа, агрессиин ябуулгануудые сэхэ хэжэ эхилээ гэжэ Корейдэ американска империалистнуудай тухирһан дайн харуулна.

Үнэн зүб ба үнэн зүб бэшэ дайнууд тухай марксизм-ленинизмын һургаал болбол манай Арадай арми үнэн зүб дай, эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөө ба бээе дааһан байдалай түлөө дай хэжэ байна гэжэ харуулна. Энээниие мэдэрэлгэ хадаа американска агрессорнуудэй добтолон оролгодо эсэргүү тэмсэлдэнь манай армида ехэ хүсэ үгэнэ, эсэсэй илалта туйлаха гэһэн бата этигэлые тэрээндэ түрүүлнэ.

Американска агрессидэ эсэргүү гурбан жэл тэмсэжэ байгаа Арадай армиин шэнжэ тухай хэлэхэ зуураа, Ким Ир Сен болбол арадай демократическа туйлалтануудые хамгаалхын тула табан жэлэй урда тээ арад, Корейн Ажалай парти, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительство Арадай армиие байгуулһан юм гэжэ тэмдэглэбэ.

Дайнай үедэ корейскэ Арадай арми агрессорнуудые бута сохидог сэрэгэй түгэлдэр ехэ хүсэн болоо гэжэ Ким Ир Сен хэлэнэ. Эсэгэ ороноо сүлөөлэлгын дайнай үнэн зүб байһые мэдэрэлгэ хадаа корейскэ Арадай армиин бүхы солдадууд ба офицернүүдэй баатаршалгын бараг-дашагүй ехэ эшэ үндэһэн болоно.

Тэрэнэй һүүлээр, элидхэлшэ американска агрессивнэ армиие тодорхойлон харуулаа, тэрэнэй булимтаралгын шэнжые элирүүлээ, Уоллстридэй шунахай бүлэг миллиардернүүдэй ашаг олзын тулада, зүб бэшэ хэрэгэй түлөө дайлалдагша хүсэрхэгшэдэй, дээрмэшэдэй ба алууршадай арми мүн гэжэ тэрэ армиие элирүүлээ.

Корейскэ газар дээрэ американска агрессорнуудэй армиин хэжэ байгаа зэрлиг муухай гэмтэ хэрэгүүд тухай Ким Ир Сен хэлэбэ. Эдэ хорото хэрэгүүд корейскэ Арадай ба тэрэнэй армиин дайшалхы зоригые буурууламагүй байхаһаа гадна, илаха гэһэн тэдэнэй эрид зоригые бэхижүүлээ, агрессорнуудтэ сохилто хэхэ ябадалда Азиин арадуудые нигтаруулан жагсаагаа, американска агрессорнуудэй ябуулганууд тушаа бүхы дэлхэйн арад ниитын зэбүүрхэл үүдхээ, шунахай американска империализмын бодото нюурые элирүүлэн харуулаа. Корейскэ арадай тэмсэлынь дэлхэйн шэнэ дайнай аюулда эсэргүү, эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө тэмсэжэ байгаа эб найрамдал хүсэгшэ бүхы арадуудай моральна дэмжэлгэ абана.

Дайнай үедэ манай тыл ехээр бэхижээ. Тэрэнэй бата бэхи байлгань дайнай хуби заяа шиидхэгшэ саг үргэлжын факторнуудай нэгэн мүн.

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин дайшалхы техникын ургалта тухай хэлэхэ зуураа, элидхэлшэ болбол бүхы буу зэбсэгүүд гол түлэб манай заводууд дээрэ хэгдэнэ гэжэ зааба. Корейскэ Арадай армиин бүхы түрэлэй сэрэгүүд удаан сагай дай хэжэ шадаха дайшалхы техникээр хүсэд бүрин хангагданхай. Манай армиие буу зэбсэгүүдээр хангагша манай хүдэлмэришэдтэ баясхалан хүргэхэ ёһотойбди.

Армиие механизацилга нилээд ургаа. Дайнай үедэ манай командирнуудай тоо, тэдэнэй дайшалхы шадабари ургаа. Корейскэ Арадай армиин офицернүүдэй зэргэнүүдые нэмээжэ шадаха олон командирнууд манай резервэдэ бии юм. Корейскэ Арадай армиин командирнуудай 45 процентнь 1952 ондо курсануудта ба сэрэгэй һургуулинуудта һуралсажа, мэргэжэлээ дээшэлүүлээ. Сэрэгэй һүүлшын дүй дүршэлэй үндэһэн дээрэ туйлагдаһан теоретическэ эрдэм мэдэлгээр командирнууд зэбсэглэгдээ. Штабной офицернүүдэй мэргэжэл ехээр ургаа.

Тэрэнэй һүүлээр Ким Ир Сен Арадай армиин зорилгонууд тухай тогтон хэлэбэ.

Манай командирнууд эдэ зорилгонуудые дүүргэжэ шадаха байха гэжэ найданаб гээд Ким Ир Сен түгэсхэлдөө хэлэбэ. Манай арад өөрынгөө армида найдана, тэрэнэй илаха байһанда этигэнэ.

Корейскэ Арадай армиин табан жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай заседани Пхеньянда болоо

ПХЕНЬЯН, февралиин 8. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин табан жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай заседани Пхеньянда болобо. Президиумдэ маршал Ким Ир Сен, Ким Ду Бон, Пак Хен Ен, Пак Ден Ай гэгшэдэй, ажалай партиин ба КНДР-гэй правительствын бусад хүтэлбэрилэгшэдэй, мүн СССР-эй посолой ба Хитадай Арадай Республикын посолой ерэхэдэнь хүнүүд удаан замхашагүй альгаташалгаар угтаба.

Генералиссимус И. В. Сталин, маршал Ким Ир Сен, түрүүлэгшэ Мао Цзе-дун хүндэтэ президиумдэ нэрьемэ, үни удаан альгаташалган доро һунгагдаа.

КНДР-гэй национальна обороны министр вице-маршал Цой Ен Ген Арадай армиин табан жэлэй ой тухай элидхэл хэбэ.

Элидхэлшэ хадаа КНДР-гэй зэбсэгтэ хүсэнүүдые эмхидхэхэ ба хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ маршал Ким Ир Сенэй элитэ ехэ үүргые тэмдэглэн, Арадай армиин дайшалхы алдарта зам тухай хэлэбэ, американска интервентнүүдтэ ба тэдэнэй лисынмановска зарсанарта эсэргүү корейскэ арадай эсэгэ ороноо сүлөөлэлгын дайнай ябасые шэнжэлэн харуулба. Героизм хадаа корейскэ Арадай арми дотор юрын үзэгдэл болоо. Арадай армиин 11 соединенинүүд ба частьнуудта гвардейскэ нэрэзэргэ олгоһон баримта, мүн 407 солдадууд, офицернүүд ба генералнуудта КНДР-гэй геройн нэрэзэргэ олголгэ энээн тухай гэршэлнэ.

Үгынгөө түгэсхэлдэ Цой Ен Ген хадаа фронтын ба тылэй, армиин ба арадай эбдэршэгүй бата холбоон тухай, өөрынгөө армида ба Корейн Ажалай партида, корейскэ арадай илалтануудые эмхидхэгшэ Ким Ир Сендэ корейскэ арадай инаг дуратай байдаг тухай хэлэбэ.

Суглараһан хүнүүд Хитадай арадай һайндуратанай баатарлиг частьнуудай түлөөлэгшын хэлэһэн амаршалгын үгые халуунаар угтаа.

И. В. Сталинда, Ким Ир Сендэ ба Мао Цзе-дунда эльгээхэ амаршалгын телеграммануудые суглараашад угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, февралиин 9. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани февралиин 9-дэ иигэжэ мэдээсэбэ:

Үнгэрһэн үдэр корейскэ Арадай армиин частьнууд Хитадай арадай һайндуратантай хани харилсаатай ябажа, нютагай шанартай байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөө.

Үсэгэлдэр һүни «В—29» гэжэ американска бомбардировщигууд сэрэгэй ямаршье объектнүүдгүй Пхеньяндахи Дятхаренли районие зэрлигээр дахин бомбодобо. Добголхо үедэ олон хүн алагдаа, олон гэр ба землянканууд һандаргагдаа.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад дайсанай 6 самолёт унагааба, 7 самолёдые гэмтээбэ.

Корейскэ Арадай армиин генералнууд, офицернүүд ба солдадууд орденуудаар шагнагдаба

ПХЕНЬЯН, февралиин 8. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин табан жэлэй ойтой дашарамдуулан генералнуудые КНДР-гэй орденуудаар шагнаха тухай Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын арадай Верховно суглаанай президиумэй указые мүнөөдэр корейскэ газетэнүүд толилбо.

Корейскэ Арадай армиин дайшалхы шадабариие бэхижүүлһэнэй түлөө, дайсанда эрид шанга сохилтонуудые хэжэ, сэрэгүүдые шадабаритайгаар командалһанай түлөө, мүн американска интервентнүүдтэ ба тэдэнэй лисынмановска зарсануудта эсэргүү, эхэ оронойнгоо нэгэдэлэй, эрхэ сүлөө ба бээе дааһан байдалай түлөө корейскэ арадай эсэгэ ороноо сүлөөлэлгын үнэн зүб дайнда дайшалхы габьяануудые гаргаһанай түлөө гүрэнэй тугай нэгэдэхи шатын орденоор КНДР-гэй национальна обороны министр вице-маршал Цой Ен Ген, генералнууд Ким Кван Хей ба Нам Ир шагнагдаа. Эрхэ сүлөөгэй ба бээе дааһан байдалай нэгэдэхи шатын орденоор 17 хүн шагнагдаба.

Эсэгэ ороноо сүлөөлэлгын дайнда эрэлхэг зориг ба героизм гаргаһанай түлөө КНДР-гэй арадай Верховно суглаанай президиумэй нүгөө нэгэ указаар корейскэ Арадай армиин 15 генералнууд, американска интервентнүүдтэ ба Ли Сын Ман гэгшын бүлэгтэ эсэргүү эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй ба бээе дааһан байдалай түлөө тэмсэлдэ онсо шалгарһан 32 офицернүүд болон солдадууд гүрэнэй тугай орденоор, эрхэ сүлөөгэй ба бээе дааһан байдалай орденоор шагнагдаа.

Гурбадахи указаар алтан одон ба гүрэнэй тугай нэгэдэхи шатын орден барюулгатайгаар Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын геройн нэрэзэргэ генерал Ли Хен Санда, бүлэг офицернүүд ба солдадуудта олгогдобо.

Эрнст Тельманэй дурасхаалда СЕПГ-гэй ЦК-гэй шаналал-дурасхаалай заседани болобо

БЕРЛИН, февралиин 8. (ТАСС). Эрнст Тельманэй дурасхаалда Германиин социалистическэ единэ партиин (СЕПГ) Центральна Комитедэй шаналал-дурасхаалай заседани Кениг-Вустер-Гаузенда (Германска Демократическа Республика) үсэгэлдэр болобо. 1933 оной февралиин 7-до, 20 жэлэй урда тээ эндэ КПГ-гэй ЦК-гэй нюуса пленарна заседани болоһон юм. Тэрээн дээрэ Эрнст Тельман һүүлшынхеэ элидхэл хэһэн байгаа.

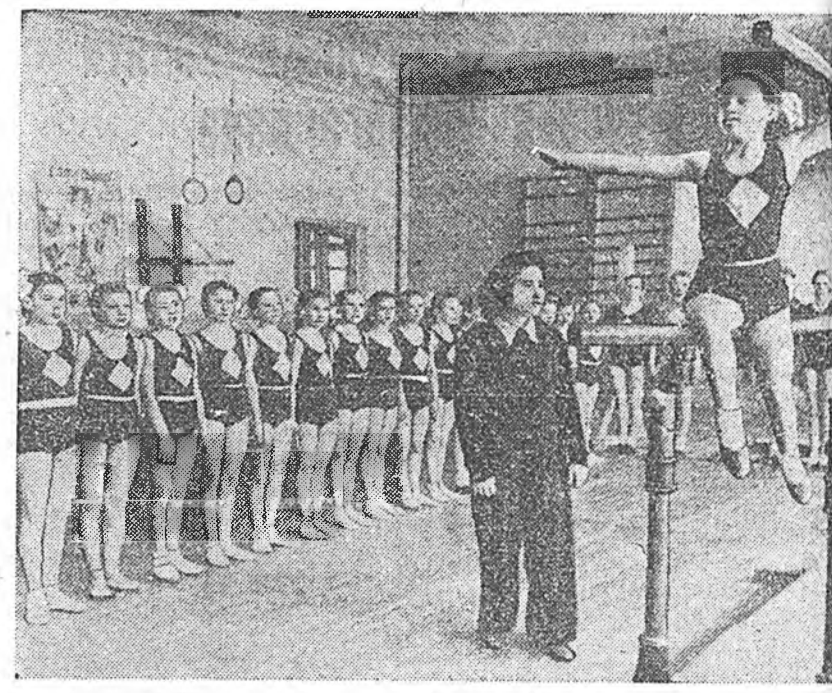
СЕПГ-гэй ЦК-гэй түрүүлэгшэ Вильгельм Пик шаналал-дурасхаалай заседани нээбэ. Заседанида хабаадагшад тэрэнэй дурадхалаар хүл дээрээ бодожо, Тельманэй дурасхаалые тэмдэглэбэ.

СЕПГ-гэй ЦК-гэй генеральна секретарь Вальтер Ульбрихт «Дайнда ба фашизмда эсэргүүсэн Эрнст Тельманэй хэһэн тэмсэл» гэһэн элидхэл хэбэ.

Вальтер Ульбрихт хадаа единэ, демократическа, эб найрамдалда дуратай ба бээе даанхай Германиин түлөө тэмсэлые Эрнст Тельманэй жэшээгээр хэжэ үргэлжэлхэбди гэһэн найдуулгаар үгээ түгэсхэбэ.

Түгэсхэлдээ Вильгельм Пик үгэ хэлэбэ. 1933 ондо немецкэ хүдэлмэришэн ангиин диилдэһэн ябадалһаа һургаал абажа, Эрнст Тельманэй захяа бэелүүлэн, хүдэлмэришэд-коммунистнуудай, социал-демокрадуудай, христианско-демократическа партиин гэшүүдэй за партийнабэшэ хүнүүдэй тэмсэлэй нэгэдэл батадхаха гэһэн уряатайгаар Баруун Германиин ба Берлинэй хүдэлмэришэдтэ хандаба.

ГИМНАСТНУУДАЙ МҮРЫСӨӨН

Улан-Удын ажалшадай депутатуудай городской Соведэй гүйсэдкомөй арадай гэгээрэлэй таһагай спортивна һургуулида һурагшадай мүрысөөн гимнастикаар боложо дүүрэбэ.

Эндэ городой басагадай дунда һургуулинуудай эрхим гимнастнууд хабаадалсаа.

Мүрысөөнэй дүнгүүдэй ёһоор, гурбадахи жэлээ һуралсажа байгаа 11 гимнастнуудта бүхэсоюзна 2-дохи разряд олгогдобо. Тэдэнэй дундаһаа городой № 3 һургуулиин һурагшад Лидия Ильина, Нина ...кова ба бусад техническэ, та... эрхим амжалтануудые туйлаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Брус дээрэ ... басагадай дунда һургуулиин ст...ница Лариса Цивилева, тэрээ... зэргэлээд тренер Г. Фали... байна.

М. Минеевэй фо...

Спортын һонинууд

Манай санашад Киров городһоо бусажа ерэ...

Санаар РСФСР-эй түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөндэ хабаадалсаһан хүдөөгэй колхозно залуушуулай санашадай команда Киров городһоо бусажа ерэбэ.

Энэ мүрысөөндэ хамта дээрээ 41 команда хабаадаа. Тэдэнэй дундаһаа манай республикын команда бусад областьнуудай, хизаарнуудай ба автономно республикануудай 14 командануудые булижа, 27-дохи һуури эзэлээ.

Эрэшүүлэй эстафетнэ урилдаанда хабаадалсаһан 41 командануудай дундаһаа манайхин 21-дэхи һу...да гараа.

Тус тус санашадай хооронд... лоһон шанга тулалдаанда манай... дөөгэй спортсменүүд Канте... (Заиграй), Развозжаев (Кабан...), Кокорин (Иволга), Тотоев (Куд... сомон) бараг һайн амжалтануу... туйлаһан байна.

Манай республикын санаш... өөһэдынгөө шадабари мэргэжэ... нилээд дээшэлүүлһэн байһанаа... болоһон зональна мүрысөөндэ ... руулба.

Аймагай түрүү һууриин түлөө

КАБАНСК. Февралиин 8-да санаар аймагай түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Кабанск тосхондо болобо. Энэ мүрысөөндэ «Байкал», Сталинай, Кировэй, Ждановай, Кировэй (Твороговско сомон) нэрэмжэтэ колхозуудай санашад — хамта 62 хүн хабаадалсаа. Үсэд шанга тулалдаанай удаа «Байкал» колхозой команда түрүү һуурида гараа.

Тус тус санашадай хоорондын мүрысөөндэ «Байкал» колхозой гэшүүд Каширихин, Туробов, Калмынин гэгшэд түрүү һуури эзэлбэ.

КЫРЕН. Гурбан үдэрэй туршада үргэлжэлһэн аймагай санашадай мүрысөөн февралиин 8-да ...рэбэ. Мүрысөөндэ хамта 49 с...сменүүд хабаадалсаа.

Эстафетнэ урилдаанда эрэ...лэй дундаһаа хэлхеэ холбооной ...магай конторын команда түрү... ерээ.

18 километртэ болоһон мүры...дэ аймагай промкомбинадай м...шо дархан Амханов илаба. Эхэ...нүүдэй дундаһаа Шубина (хэл... холбооной конторо) 8 километ... урилдаанда баранһаа урид ерэ...

Мүрысөөнэй дүнгүүдэй ё... аймагай хэлхеэ холбооной ко...рын команда түрүү зэргэдэ г...һэн байна.

Спортивна обществын гэшүүд олошорно

Бурмонкоопсоюзай правлениин тогтоолой ёһоор, хүдөөгэйэд хэрэглэгшэдэй кооперациин спортивна олохон коллективүүд «Колхозник» гэжэ һайндуранай спортивна обществын юридическэ гэшүүд боложо орохонь. Тарбагатайн аймагай Куналейн, Ключевскойн, Куйтунска, Тарбагатайн сельпонуудай спортсменүүд «Колхозник» Д...гэй юридическэ гэшүүд болонхо...

Түнхэнэй аймагта 6 сельпо... дүрбэнэй (Түнхэнэй, Кырен..., Жемчугэй, Туранска сельпонууд... Заиграйн аймагта Доодо-Ил... Заиграйн сельпонуудай спорт... коллективүүд «Колхозник» об... водо гэшүүд боложо оробо.

М. Михайло...

Һурагшад студентнүүдтэй уулзаба

Сосново-Озерскдо дунда һургуулиин 10-дахи классай һурагшад энэ һургуулиие дүүргээд дээдэ һургуулинуудта һуралсажа байһанаа үбэлэй амаралтада ерэһэн студентнүүдтэй уулзаба.

Аймагай пионернүүдэй Байшан соо болоһон тэрэ уулзалгада һурагшад, багшанар, студентнүүдһээ гадна, аймагай центрын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, врачнар, һурагшадай түрэлхид байлсаба.

Тус вечерые дунда һургуулиин директор П. А. Абашеев нээхэ зуураа, 10-дахи классай һурагшадай успеваемость, тэдэнэрэй ажабайдал тухай, комсомольско ба пионерскэ организацинуудай ажал хүдэлмэри тухай хэлэбэ.

Һурагшад Л. Бастова, Цырендоржиева гэгшэд дунда һургуулияа һайнаар дүүргээд, дээдэ һургуулида орохоор бэлдэжэ байһан тухайгаа хөөрэбэд.

—Манай орондо ямаршье һургуулида орохо гээ һаамнай, бидэнэртэ харгы нээлгээтэй ха юм. Бидэнэр тухай түрэл партиингаа, ... Сталинай эсэгэ ёһоной анхарал... һайн һуралсалаараа харюусаха ... тойбди,—гэжэ һурагша Бас... мэдүүлбэ.

Студентнүүд Г. Белобор... (Иркутскын хүдөө ажахын ин...тут), В. Колбин (Иркутскын ...нэй университет) гэгшэд сту...нүүдэй зүгһөө сугларагша... амаршалһан байна. Тэдэнэр яма... һуралсажа байһан тухайгаа, ко...мольско организациин хүдэлмэ... яажа хабаадалсадаг, спортын ...лаар юу хэдэг тухайгаа эдир... хэдтэ хөөрэжэ үгөө.

Мүн эндэ үгэ хэлэһэн нүхэд Т...канова (багша), Житихина (...нер), Стебельков (загаһанай з...дой директорэй орлогшо), Жа...лов (зоотехник) гэгшэд мэрг...шэлэжэ абаха талаар дура... оруулһан, өөһэдынгөө хүдэл... тухай хөөрэһэн байна.

В. Байборо...

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИПО...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря — 3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства —10-17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности—4-52, мест. информации и писем—10-05. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00470. Типография Управления по делам полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.0...